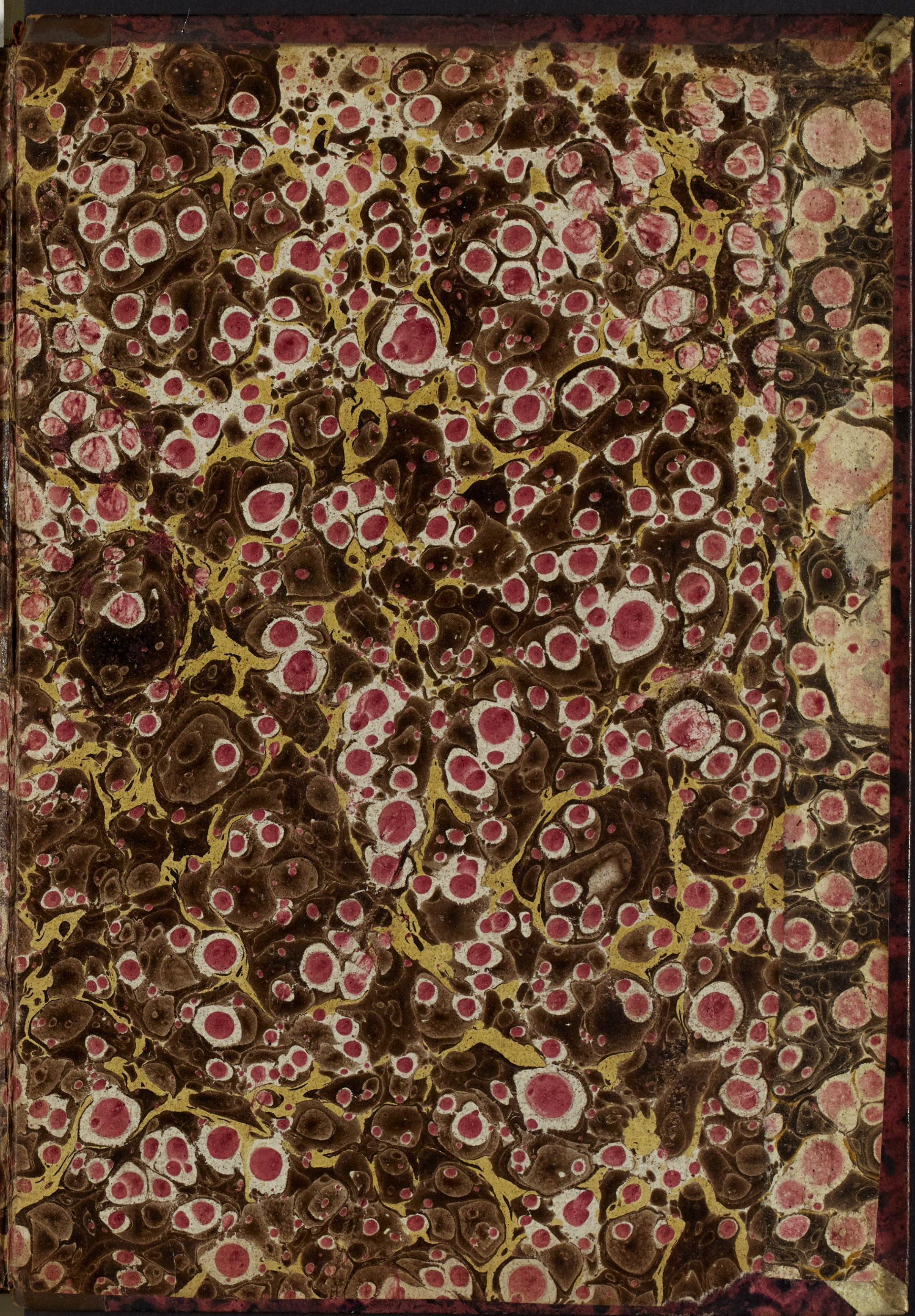
MERRAT UL-MÉMALIK

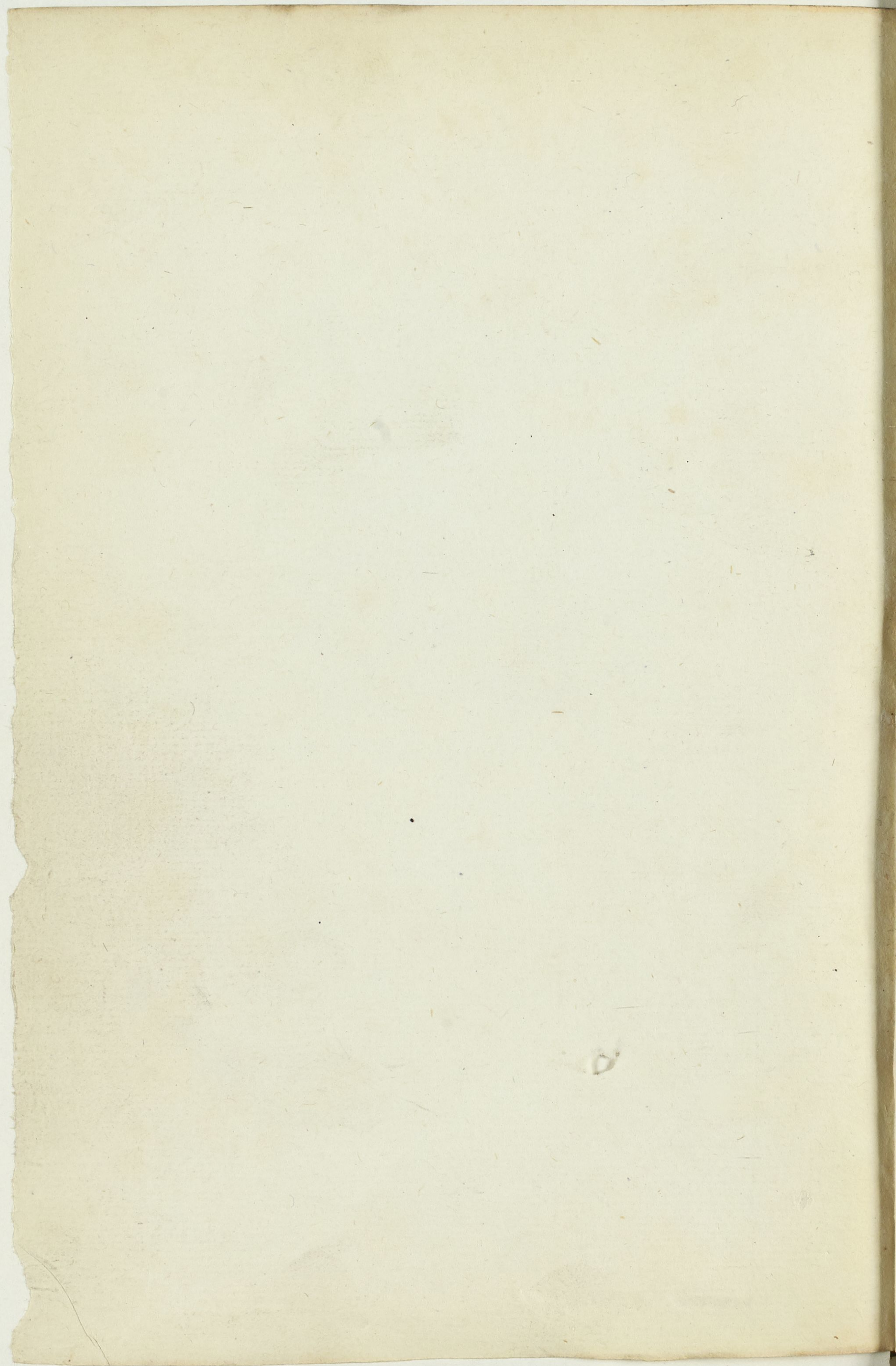
MAN. TURC

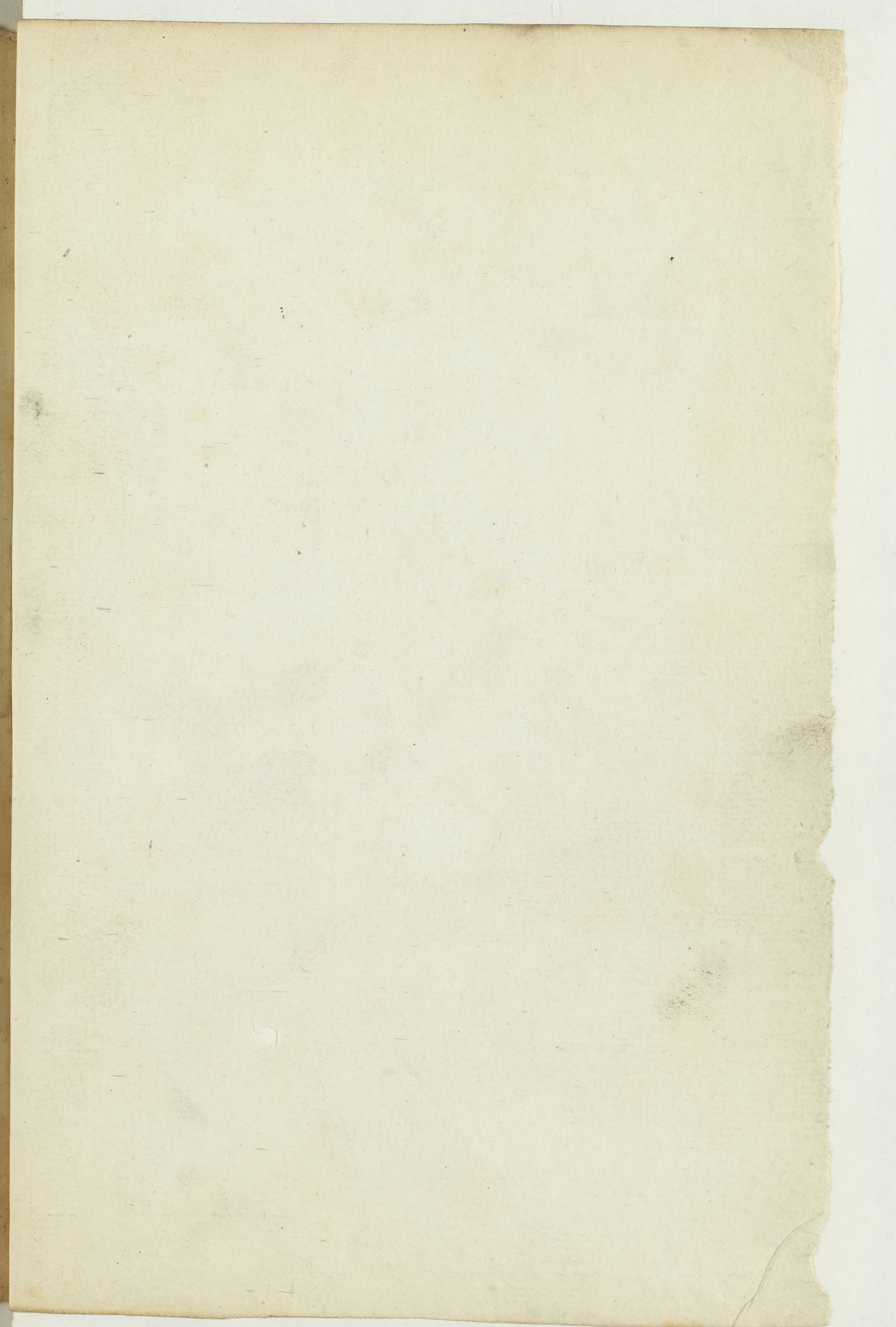
1052

مرآت الممالك

حمد نامحدود وثنای غیر معدود اول واجب الوجود
وواهب الخیر والجوده که جملهٔ موجودی کتم عدمدن
وجوده کتوروب انواع نعمتنه غرق وبحر کرمنه مستغرق
ایلدی زهی قادر بی کمال وپادشاه ذو الجلال جل جلاله
وعم نواله

لمؤلفه

یرادوب عالمی حق ویردی شرف ٭
جملدن آدمی قلدی اشرف ٭

حقی ای دل لاریب سیاح اول ٭
معرفت بحرنه وار ملاح اول ٭

وتحیات طیبات وتسلیمات زاکیات اول سرور کاینات
ومفخر موجودات که جمیع مخلوقی اول خالق مطلق انک
شرف محبتنه خلق ایدوب انی شفیع المذنبین ورحمة
للعالمین قیلدی صلی الله علیه وعلی آله وصحبه اجمعین

ایلدی نفس بزی غرق گناه ٭ قیل شفاعت ایده رحمة الله
همت ایت روز حشرده یارین ٭ یوزیمز آغ اوله اولمیه سیاه

در مدح پادشاه دین پناه

2

Sultan Sulayman

پادشاه اسلام سعادت انجامه دعا ایتمك دخی هر مؤمنه
لازم واهم بلکه واجب والزمدر خصوصا سلطان
سلاطین جهان وخاقان زمین وزمان سکندر شوکت
وفریدون حشمت نوشروان عدالت وحاتم همت قیصر
صولت وداراد ولت سلطان البر والبحر صاحب العز
والنصر حضرت صاحب قران زمان اعنی سلطان سلیمان
خان بن سلیم خان ابد الله تعالی عمره واید سلطنته الی
غایت الزمان ونهایة الدوران آمین یا رب العالمین
دعام اولدر شه روملك الهی • سعادتبرله کچسون سال وماهی
انك فرمان بری خاقانی چینك • مطیعی هند وسندك پادشاهی

باعث ترتیب کتاب

بو کتابك ترتیب اولنماسنه باعث اولدر که سعادتلو
پادشاه عالمپناه اعز الله انصاره حضرتلری دیار شرقه متوجه
اولوب محمیه حلبده قشلدقلری محلده بو بنده یه مصر
قپودانلغی صدقه اولنوب مقدما ولایت مصردن بندر
بصره یه ارسال اولنان طونانمه کمیلرنك موجود او
لانینه مصره وارمق فرمان اولنوب بر موجب امر عالی

محروسۀ بصره یه وارلیب موجود اولان اون بش پاره
قدرغه ایله دریای هرمزده ولایت مصره عزم اولنوب
اما العبد یدبر والله یقدر فحواسنجه تدبیر تقدیره
موافق دوشمیوب مصره وارمق میسر اولمیوب بالضروری
ولایت هنده دوشلوب دریادن کیدلمك ممکن اولمیوب
مصر قوللرندن سعادتلو پادشاه حضرتلرنك حلالی
خواری اولوب نعمتی حقن بیلور بر ار بنده‌لرندن بر مقدار
کمسنه ایله قرادن دیار رومه عزم اولنوب کلیا ولایت
کجرات وهندوستان وباختر زمین یعنی زابلستان
ودیار بدخشان وختلان وتوران وایران یعنی
ماوراء النهر وخراسان وولایت خوارزم ودشت
قبچاق کشت اولنوب اول جانبلردن اصلا یول بولنمیوب
عاقبت مشهد خراساندن عراقین یولی ایله یعنی قزوین
وهمداندن محروسۀ بغداده واصل اولوب سلامتله
چقلدقده همراه اولان یاران پر صفا واخوان باوفا
بو مخلصلرینه کلوب اکرچه سرکذشتمز فرج بعد شدّه
حکایتلرندن اوزون وسیر کوه ودشتمز مکه وجده

سفرلرندن افزوندر دیمك مبالغه اولمیوب جملسی بیان
واقع در ودكرا اولنان سفرینه الكده واقع اولان شدا
یدتفصیل اولمغه دریا بارهندمدا دوچنكلستان ولایت
سندخامه اولبیك دیبركاتب جمع اولنسه دریا الملرنك
بیكده برن ویوز محاسب بریره كلسه قره محنتلرنك
عشرعشیرین تحریر وتقریر ایلمك متصور دكلدر باری
كوریلن شهرلر وسیرا اولنان عجایب وغرایب برلر
وزیارت اولنان مزارات شریفه وفی الجمله وقوع
بولن الآم ومحنت ذكرا ولنوب بركتاب ترتیب اولنمق
رجا ایدرزكه استماع ایدنلر قصۀ پرغصه مزفهم
ایدوب حالمزه رحم ایدوب بلكه برخیر دعایه سبب
اولادیوا برام واقدام ایدجك الابرام یحصل المرام
مقتضا سجه ابتدا اولنب وتصنع مراد اولنمیوب وسجع
رعایت قلنمیوب هر كس مطلع اولمق ایچون روزمره كلمات
ایله ادا اولنب مسكن مالوفه یعنی دار السلطنه محرو
سۀ استنبوله واصل اولنجه بلا ومحنت غایت وقصۀ
پرغصه نهایت بولب اكرچه كم چكلن شدایده نسبت محنت

نامه اولب اما هر ولايتك احوالى انده ن نمايان اولمغين اسمى
مرآت الممالك اولمق موجه كوركدكده وجودركه نظر فيض
رسان ياران ايله منظور اولدقده بو واديء هجرانده
سركردان و ديار غربتده نالان وكريان اولان زار و
ناتوانى دعاى خير ايله ياد ايليوب دل غمكيننى شاد
وجان حزيننى بر مراد ايده لر لمؤلفه

هر كشى استر قويه عالمده اد • خيرله دايم قلالر انى ياد
سركوذشتم بنكجى ذكر اندكم • بردعا ايله اكلمقدر مراد

مطلع داستان مرآت الممالك لمؤلفه

ينه درياى محنت ايلدى جوش • موج غم بشدن اشدى اتدى خروش
دهر ايدب اشكاره كينه سنى • غرقه قصد اتدى تن سفينه سنى

اتفاق سعادتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرينك سنه ستين
وتسعمائه رمضانتنك اواسطنده يمن واقبال وسعادت
٩٦٠
واجلال ايله ديار شرقه عزيمت ايدوب قشلمق ايچون
تحميهٔ حلبه توجه اندكلرنده بو بنده يه دخى سفر همايون
خذمتى واجب ولازم اولمغين عسكر ظفر رهبر ايله
روانه اولب سعادتلو پادشاه ايله مبارك رمضان

بیرامن یکی شهرده ایلیوب اندن سیبکی غازیه وارلوب
استانه زیارت اولنوب وقونیه وصول بولدقده منلای
روم وسلطان العلما وشمس تبریزی وشیخ صدرالدین
قنوی حضرتلری زیارت اولنوب قیصریه وارلدقده
شیخ اوحدالدین کرمانی وشیخ برهان الدین محقق وشیخ
بهاء الدین زاده وشیخ ابراهیم اقسرایی وداود قیصری
زیارت اولنوب بعده حلبه وارلیب داود نبی وزکریا نبی
علیهما السلام وبلقیا واصحابدن سعد انصاری وسعید
انصاری وقبور الصالحین زیارت اولنوب مبارک
قربان بیرامی سعادتلو پادشاهله انده اولوب مقدما مصر
قپودانی پیری بك بندر سویسدن اوتوز مقداری
باشترده وقدرغه وقالیته وقالیون ایله چقوب
قلزم عربدن یعنی بحر احمردن جده یه اوغرایوب اندن
ولایت یمنه واروب باب بوغازندن چقوب عدن
اوکندن شحر وظفار یولی ایله رأس الحدکی چقوب یولده
زیاده پوس وطوفان اولبکمیلر اکنده دوشوب شحر
قربنده بر بارچه لری پاره لنوب باقیسی خلاص اولوب

اخر ولایت عماندن مسکت قلعه سی اوزرینه وارب حصار
مزبوری فتح ایدوب خلقنی اسیر ایلیوب وهرموز وبرخت
جزیره لرن غارت ایدوب بندر بصره یه کلدکده کفار
خاکسارک طونمه سی کلوردیو خبر النوب ومسکت قلعه
سندن النان کافر قپودانی دخی طونمه کلسی مقرردر
بونده طورمه یوخسه چقمق میسر دکلدر دیجک طونمه نک
جلسنی چقرمغه قادر اولمیوب همان کندو یه متعلق
اولان اوچ قطعه قدرغه ایله کافرکلمزدن اول صحرا دوب
برقدرغه سی بحرین قربنده برا لنب ایکی قدرغه ایله مصره
وارب سایر کمیلر بصرده قالوب قباد پاشا حضرتلری
طونمه ده مصر سنجاغی بکلوندن لشکره سردار اولان
علی بکه قپودانلغی تکلیف ایدوب اول دخی راضی اولمیوب
فره دن مصره کیدوب کمیلر بوزیلوب بو وضع استانه
سعادته استماع اولندقده ذکر اولنان قپودانلق
خدمتی محروسهٔ بصره ده قطیف سنجاغندن معزول
اولان مراد بکه فرمان اولنوب موجود اولان کمیلردن
ایکی بارچه وبش قدرغه وبر قالیته بندر بصره ده

فالمنی

قالمغه امرا اولنوب وبر قدرغه دخی بصره ده باتوب هلاك
اولوب باقی اون بش قدرغه وایکی بارچه ایله مزبور مراد بك
بندر بصره دن مصره وارمغه امید ایله چقوب هرموز
مقابله سنه وارد قده فی الواقع کافرك طونانمه سی کلدکی
مقرر اولوب اهل اسلامه مقابله ایدوب محکم جنك
اولنوب قپودان رئیسی اولان سلیمان رئیس ورجب
رئیس ولشکردن نیجه کمسنلر شهید اولوب وخیلی آدم
یرالنوب وکمیلره طوپلر ضربندن خیلی ضرر مترتب اولوب
آخر کیجه ایرشمك ایله خلاص اولوب اما بر بارچه لری
قالوب بر عجمدن لاریقا سنه دوکلوب بعض خلقی
خلاص اولوب بعضیسی اسیر اولنوب بارچه کافرالی
قویوب باقی کمیلرینه بصره یه کلوب دردولته کیدلمك
ممکن اولماد وغی عرض اولند قده بوداعی دیرینه وبنده
کمترینه کاتبی الروم الفقیر اعنی سیدی علی بن حسین
الحقیر قدیم الایامدن علم دریایه طالب وانك تحصیل
وتکمیلنه جان ودلدن راغب اولوب وسعادتلو پادشاه
عالم پناه حضرتلری ایله رودوس فتحن بله ایدوب

اول زماندن الی یومنا هذا دریای مغربده واقع اولان
جمیع غزالرده وفتح اولنان قلعه لرده مرحوم ومغفور
خیرالدین پاشا وسنان پاشا ایله علیهما الرحمة
والغفران وسایر قپودانلر ایله انواع خدمتلر ایلیوب
وکلیا دریای مغربک اطراف واکنافنی کشت
اولنوب علم دریایه متعلق جمیع امور غریبه تحصیل
وتکمیل اولنوب وحفظ وضبط قلنوب علم هیئتده
وفن حکمتده وسایر دریایه متعلق اولان خصوصده
واحوال نجومده کتابلر تالیف اولنمشدر خصوصا فتح
قسطنطنیه دن برو والدی ووالدم اتالری محروسهٔ
غلطه ده دار الصناعهٔ عامره کتخدالری اولوب دریا
علمنده هر بری ماهر ومهارتلری روشن وظاهر اولوب علم
دریا کیمه صنعت ایسه بوبنده یه میراث وبلمغین اکا بناءً
بو قلیل البضاعه وعدیم الاستطاعه دریانک کما هو حقه
اهل وقوفی اولمق ایله سنهٔ مزبوره ذی الحجه سنک
اواخرنده مصر قپودانلغی خدمتی صدقه اولنوب بندر
بصره ده موجود اولان کمیلر بنده مصر جانبنه وارمق

روشن کیمه

ام

امر اولندقده بر موجب فرمان عالی سنه احدی وستین وتسعمایه
محرّم الحرامک اوّل کونی محروسهٔ حلبدن بصره یه
عزم اولنوب بریه جک اوکندن فرات معبریله عبور
اولندقده رهایه واریلوب مقام ابراهیم علیه السلام
زیارت اولنوب ونصیبین دن موصله واریلوب یونس نبی
وجرجیس نبی علیهما السلام وشیخ محمد غزالی وفتح
موصلی وقضیب البان موصلی زیارت اولنوب بعده
بغداده عزم اولندی قلعهٔ تکریت دن سامره یه دوغر
یوب امام علی الهادی وامام حسن عسکری زیارت
اولنوب شهر عاشق ومعشوقدن قصبهٔ حربی وقصر سمکه
یولیله محروسهٔ بغداده واریلوب جسردن دجله یعنی
شط بغدادی عبور اولنوب یوشع نبی علیه السلام وامام
اعظم وامام احمد حنبل وامام ابو یوسف وامام محمد
وامام احمد غزالی رحمهم الله تعالی وعیص بن اسحاق علیه
السلام وامام موسی کاظم وامام محمد تقی وقنبر علی
وشیخ عبد القادر کیلانی وجنید بغدادی ومعروف
کرخی وشیخ شبلی وسری سقطی وحلاج منصور

961 سنه
بیرهجک +

و بشر حافی وجومرد قصاب و بهلول دیوانه و فضیل بن
عیاض وشیخ شهاب الدین سهروردی وشیخ داود طائی
زیارت اولنوب بعده قلعة الطیرا وکندن کچلوب قلعهٔ
بیره واریلوب وقصبهٔ مسیّب اوکندن فرات معبریله
عبورا اولنوب غزوییه یعنی کربلا یه واریلب حضرت
امام حسین ومشهد شهدا وحر شهید زیارت اولنب
بعده شفاته جانبندن چول یولی ایله مشهد عزم
اولندی اکنجی کون حایره یه یعنی نجفه واریلب حضرت
آدم نبی ونوح نبی وشمعون نبی علیهم السلام وحضرت
مرتضی علی رضی الله عنه زیارت اولنوب وکوفه یه
واریلب مسجد کوفه ومحاریب انبیا علیهم السلام و
سعادت خانهء حضرت مرتضی علی ومقام قنبر ودلد
زیارت قلنوب بعده قلعهٔ حسینیه یه کلنوب یولده
ذی الکفل نبی ابن هارون علیهما السلام زیارت اولندی
اندن حله یه کلنوب انده دخی مقام صاحب الزمان
یعنی محمد مهدی وعقیل برادر حضرت امام علی
ومسجد شمس زیارت اولندی وفرات ینه جسردن

عبور اولنب تکرار بغداده کلنوب وکمیلره کیرلوب
بصره یه عزم اولندی یولده مداین سیر اولنوب طاق کسری
وقیصرشاه زنان تماشا اولنوب سلمان فارس زیارت
قلنوب وعماره بوغازی کچلوب واسط یولی ایله زکیه یه
واریلوب مقابله سنده عزیر نبی علیه السلام زیارت
اولنوب عجل قلعه سی ایله قلعه مزرعه اوکندن قلعه
صدر السویبه واریلوب بعده شط بصره یه واصل
اولب سنه مزبوره صفرینک اخرنده شهره کرلدی

ولایت بصره ده واقع اولان احوالی بیان ایدر

ایرتسی مصطفی پاشا حضرتلرینه ملاقات ایدوب المزده
اولان فرمان شریفلری کوردکده موجود اولان اون بیشر
پاره قدرغه تسلیم ایدوب مرمتنه محتاج اولان برلری
ممکن اولدقجه کوریلوب وقلفات اولنوب ورئیسلرده
هرموز غنایمندن برمقدار قومباره بولنوب انک ایله
هرکمی یه صو مصلحتی ایچون کفایت مقداری قنتاس
اشلدب موسم زمانی بعید اولمغین بیش آی مقداری
انده اولب مسجد مرتضی علی وحسن بصری وطلحه وزبیر

وآنس بن مالك وعبد الرحمن بن عوف وشهدای اصحاب
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين زيارت اولنوب اتفاق
بركيجه عالم رؤياده قليجي كدلش كورب شيخ محي الدين
عربي قدس سره حضرت رسالت پناهك واقعه ده
قليجي كديلب اصحاب شكست واقع اولدی ديو نقل ايتدكو
بنه واقعه بو حقيره خاطره اولب محكم خوف ايدب
حضرت رسول الله دعا ايدوب لشكر اسلام
منصور ومظفر اولدوغی قلبم خزينه لايح اولوب
دعايه شروع اولنديقده بيدار اوليجق ذكر اولنان
واقعه كمسيه ديميوب خيلي زمان انك غمنده اولب
اتفاق مصطفى پاشا حضرتلری قلعۀ هويزه فتحنه
طايفۀ مشعشع اوزرنه عزم ايدوب بو حقيری
بيش قطعه قدرغه ايله عليان اوغلي جانبندن
ولايته حضرت ابن شمسون ديو مدينۀ جزايره ارسال
ايدوب كيملرده اولان لشكر پاشای مشار اليه ايله
كيدوب حكمت حقك قلعه نك فتحي ميسر اولميوب يوزدن
زياده برار تفنك اندازيولداشلرم انده شهيد اولب

احجه

8

اگرچه بو وضعه غایت بحضور اولندی لکن ذکر اولنان
واقعه نك تعبیری بو نكله دفع اولدی ظن اولب امّا
تقدیر تدبیرایله تغییر اولمادیغی کوندن روشندر شیخی
اولاحق نسنه اولور چاره و ناچار • کرك سن کو کلکی کیك طوت کرك طاش
اخر الامر موسم زمانی قریب اولیجق پاشای مشار الیه بر
برکنده یعنی فرقته ایله دریا علمنده ماهر شریف دیکله
معروف بر کمسنه هرموز جانبنه تفحص ایچون ارسال
ایدوب برآی مقداری کنارلری کشت ایلیوب درت
پاره بارچه دن عبری کافرك کمسی بوقدر اولدخی
موسم کمیسی دردیو خبر کتوریجك لشکر کیلوه کیروب
مصره توجه اولندی دریای هرموزده واقع اولان احوالی بیان
سنهٔ مزبوره شعبانك اول کونی بندر بصره دن
روانه اولنوب و ذکر اولنان شریفی پاشا حضرتلری
فرقته سی ایله هرموزه وارنجه همراه اولمق ایچون ارسال
ایدوب شط العربدن مهروزی یولی ایله عبادان و مقام
حضر علیه السلام زیارت اولنوب بعده دریای
هرموزه چقلوب دوسپول و ششتر کنارلرندن جزیرهٔ

ابیات

محزمه یعنی خارکه کلنوب امام محمد حنیفی ابن حضرت
امام علی و شهداء اصحاب رضی الله تعالی عنهم زیارت
اولنوب و شیراز بندرلرندن ریشهره وارلوب
بر فارس یعنی شیراز کنارلری کشت اولندی و دریاده
برجلبه یعنی برچکلوه یه بولشوب دشمن احوالی
تفحص اولندقده خبرلری اولمیوب آخر بر عربدن هجر
یعنی لحسا قربنده شهر قطیفه واریلوب اندە دخی
برشاییی یه بولوب اندن دخی استفسار اولندقده
خبر النمیوب بعده بحرینه کلوب حاکمی رئیس مراد
ایله ملاقات ایدوب اندن دخی سؤال اولنوب
اول دخی دریاده کافر بوقدر دیو خبر ویروب بحرینده
غریب حکمتدر که تخمینا سکز قولاج و دخی زیاده دریا
دبندن بحریلر اللرنه بر طولوم الوب دریایه طالب
دبندن طاتلو صو ایله ذکر اولان طلومی طولدروب
دایما رئیس مراده کتوروب اول صودن ایچرلرمش
ایام صیفده جمله صولردن لطیف وهم صوق اولورمش
رئیس مراد دخی بو بنده یه رعایة اندن صوکوندروب

فی الحنفیة

فی الحقیقه غایت اوصوا ولوب حضرت حقك قدرتنه
نهایت وعظمتنه غایت یوقدر والله علی کل شیٔ قدیر
وذکرا ولنان شهره بحرین دیکه وجه تسمیه اولدر
دیو معتقدلردر والحاصل اندن دخی کوجلوب جزیرهٔ
قیسه یعنی اسکی هرموزه وجزیرهٔ برخته کجلوب
ودریای اخضرك یعنی بحر هرموزك نیجه جزیره لرینه
اغرایوب قطعا بربرده خبر النمیوب اخر هرموزه کلدکده
بصره دن همراه اولب بدرقه اولان شریفه اجازت
ویرلوب مصطفی پاشا حضرتلرینه هرموز صحت وسلامت
کلدی دیو مکتوب کوندرلدکدن بعده جلفار وجادی
کنارلرندن کیمزار ولیمه دیکله معروف قصبه لره کلوب
شهر خورفکان قربنه ایرشدکده فرنجی کونکه مبارك
رمضانك اونجی کونیدر ضحیٔ کبری زماننده ناکاه
کفار خاکسارك دورت پاره کوه بلکه قراقه معادل
عظیم باسقین بارجه لری واوج بیوك قلیونلری والتی
پاره یورتقال فراوله سی واون الکی قطعه غراب یعنی
چکدرمه قالیته لری اولب وبالجمله یکرمی بیش پاره

کمی ایله اوزرینه کلوب برذخی هماندم تننه لری فوره
ایدوب ودمور الوب الان حزنی حاضر ومحبا ایلیوب
حضرت حقک عنایتنه توکل وانبیای عظام واولیای
کرامک همتلرنه توسل اولنوب ودر کلره فلاندره لو
دیکلوب وسنجاقلو اچلوب اقدام تام اولنوب همان دم
کلبا آنک محمدی ایله جنکه مباشرت ایدوب بومرتبه
طوب وتوفنک جنکی اولدیکه وصفا ولنماز آخر الامر
حق سبحانه وتعالی حضرتنک عنایتی یرشوب برعظیم
قلیونی طوپله اوریلوب جزیرۀ فلک الاسد اوزرنه
ارقوری اولب باتوب هلاک اولدی **مسیحی**

غالبا کورمدی چشم انجم ● بوقدر حادثۀ عظمایی
بلمزمکم نجه تعبیر ایدن ● سکه بو واقعۀ کبرایی

والحاصل یاتسوز زماننه دک محکم جنک اولوب
عاقبت قاپودان فانوسی یانیجق کافر قپودانی خوف
ایدوب کمیلرینه تنبیه طوپن اتوب دونک دیوب جلد
بارچه لوی تیره موله ایدوب یعنی الان بوزب
هرموز جانبنه بوجالدب یوزدوندردیلر سعادتلو

پادشاهك دولتنده بعنایة الله تعالی وحسن توفیقه کافره
غلبه ایلیوب اعدای دین منهزم اولدلر آخر قراکولق اولب
دریا یوزی لیمانلق ایکن محکم روزکار چقوب یلکن
اولنوب کنار قریب اولمغین صباح اولنجه پیر آقدن
قوللنوب وقیلر دوکب کندلجه کور نوز یکیلیوب زیاده
سغنقلر دوشب ایرتسی بر مقدار دریایه چقیلوب آخر
سرن چویروب ینه یولیمزه روانه اولب بارنده سی شهر
خورفکانه واریلوب لشکر صولانب بعده ولایت عماندن
قصبهٔ عمانه یعنی شهر صحاره کلوب والحاصل تکرار
اون یدی کون مقداری ینه دریا یوزنده کیدلب مبارك
رمضانك یکرمی التنجی کونیکه قدر کیجه سید بر قلعهٔ
مسکت وقلهات فرینه واردلر فده علی السحر مسکت لیماننه
اون اکی عظیم پارچه ویکرمی اکی غراب جمله اوتوز درت
پاره کمی ایله غوزینه دوروك اوغلی کوه قپودانی بی حد
لشکر ایله اوستمزه یلکن ایدوب یعنی پارچه لر وقلیونلر
کوز قرار دوب مایستره لرن طاقوب وینته لرن
اکلیوب وقراوله لر جنبر یلکنلر اچوب وکمیلرن فلانده

لرایله زینت اید وب اوزرینه یوریب برندخی بنه
حضرت حقه صغنوب جنك ایچون کنارده مهیا طوروب
بارچه لر کلوب قدرغه لره جانوب محکم طوب وتوفنك
وتیر وشمشیر جنکی اولوب بر مرتبه جنك وجدال وحرب
قتال اولمشدرکه وصفه قابل دکلدر مثلا بجلو
شقه لر بارچه لردن نبتیز کبی کچوب وشایقه لر عظیم
پنجره لرا چوب انلر دخی کولکلردن وارده ایله قدر
غه لری کربیه دوندوروب واوستومزه آوج قیاسن
یغمور کبی کوندوروب وبر قدرغه مزی قومبره ایله
یاقوب حکمت حقله هم قدرغه وهم بارچه یانوب
وبیش بارچه ایله بیش قدرغه کناره ارقوری اولب
جلسی یانوب هلاك اولدی وبر بارچه لری یلکن قونیله
اوتوروب اولدخی هلاك اولب والحاصل اکی جانبدن
لشکر خیلی زبون اولدی کوریجی طایفه سنك کورك
چکمکدن وسنی یه ایتمکدن وطوب صالیه ایلمکدن
طاقتلری طاق اولب بالضروری دمور براغیلب
ودمورلر کمیلرك قیچلرنه النوب بنه دمور اوزرندن

جنك اولنوب وصندالّلو براغلوب هلاك اولن قدرغه
لوك رئيسلوندن علمشاه رئيس وقوه مصطفی و
قلفات ممی وکوکللی سرداری درزی مصطفی بك وسایر
مصر قوللوندن والاینجی دن اکی یوز مقداری آدم النوب
کوریجی طایفه سی عرب اولمغین کناره دوکلوب نی حد
نجد عزنی کلوب اهل اسلامه معاونت ایدوب قره جانبنه
دلیل اولوب کافر غرابلری دخی پارچالرده اولان کفره
نجونی الوب وانکرده دخی عرب طایفه سی اولوب
انکر دخی کناره دوکلوب ولایت عربه چکلوب حق
علیم درکه مرحوم خیرالدین پاشا ایله اندریه دوریه
وجندرال جنکلرنده بله اولوب بو مرتبه کمی صواشی
کورلمشدر عاقبت کیجه ایریشوب هرمونز کور فوزی
ینه دوکوب محکم روزکار چقوب پارچه لرا کیشرلنکو
ورته یعنی عظیم دمورلر براغب ولوشنه لر بغلیوب
محکم دوشیوب غرابلر چکدور ب کناره کیروب قدرغه
لوك دمورلری سوریوب وخلق زبون اولوب بالضرو
ری کناردن ایریلوب چاروناچار یلکن اولنوب

اول کیجه بز عربدن جدا اولوب دریای عمانه یعنی بحر
بی پایانه دوشب آخر ولایت کرماندن بر جاشه
واریلوب اول کنارلر یالی یعنی اچوق یرلر اولوب لیمانی
اولمیوب کنار بجلد کده الات دوکشوروب بر ایکی کون
اولمایله یوریوب آخر ولایت مکراندن کیچی مکرانه
واریلوب آخشام زمانی اولمغین کناره وارلمق میسر
اولمیوب اول کیجه دریاده اشاغه قونب توقف اولنوب
صباح اولنجه قوری صالنتی خلقی زبون ایدوب عاقبت
بیك درلو بلا ومحنتله ایرتسی علی السحر کناره واریلب
بندر شهبار دیمکله معروف محل اولب انده بر قطعه
نوناق یعنی لوندپر کنده سنی بولب بر آقدرماسی دخی
اولب کوزجیلری بزی کوریجك خانفی دوکلوب اردلرنجه
آدم صالوب مسلمانلرمش رئیسلری کمی یه کلوب
وکیلرده اصلا بر ایجم صو اولمایوب ذکر اولن رئیس
صویه دلیل اولب لشکر مرده ایکن تازه حیات بولدی
واول کون بیرام کونی اولب اول محلده صو بولنمق ایله
فی نفس الامر بیرام اولب وبو رئیس بدرقه اولب

دکرادی

کوادر نام بندره وارلوب خلقی بلوج طایفه‌سی و پادشاهلری
ملک دینارا وغلی ملک جلال الدین کوادر حاکمی کمیسه
کلوب سعادتلو پادشاهه عرض اخلاص ایدوب مقدما
طونانمه هرموزه کلدکده کمیلر ایله ذخیره و آدم کوندروب
طونانمه کتمش بولنوب و هر زمان که هرموزه طونانمه
کلسه اللی و التمش پاره کمی ایله آزق کوندروب هر وجهله
خدمت ایتمکه انواع وعده‌لر ایدوب کلورنده الامور مرهونه
باوقاتها مفهومنجه انشا الله تعالی وقتنده حاضر اولک
دیوب ملک جلال الدین حضرتلرینه مکتوب کوندروب
معلم و ربان یعنی دریا علمنده ماهر قولاغوز طلب اولنوب
بربرار معلم و بر ربان کوندروب سعادتلو پادشاهه
اطاعت و انقیاد کوستروب جان و دلدن دولتلو
پادشاهک دوستنه دوست و دشمننه دشمنوز
دیوب عرض عبودیت قلدیلر دریای هنده اولان حوادثی بیان
حقک عنایتنه توکل ایدوب بندر کوادردن دریای
هنده یعنی بحر محیطه چقلوب و بر مقدار روزکار
مساعده کوستروب تکرار یمن جانبنه عزم اولنوب طالعی

ابدر

صالدم انکینه کوکل زورقنی شاه اوکرم •
دوستلر نولسه کرک ایدملم الله اوکرم •

دیوب برفاج کون دریا یوزنده اولب تخمینا راس الحدی
کچوب ظفار وشحر مقابله سنه قریب وارلدقده ناکاه
قضای الهی قارشومزدن محکم کون باتسی ایله طوفان
فیل دیمکله معروف طوفان اولب بالضروری فورتننه نك
اوکنه دوشوب اصلا یلکن کوسترمکه امکان بلکه ترنکنه
اچمغه بر درمان اولمیوب **بیتیم**
برنجره دوشدی کشتی دل یوقکناره هیچ •
برباد بانی راست دکل روزکاره هیچ •

دیوب وقطعا روزکار ناهموار کوزاچدرمیوب مثلا
دریای مغربده واقع اولان فورتنه لرانك یاننده بر
ذره جه وقلل جبال کبی امواجی بونك قتنده برقطره جه
کلمیوب وهرکز کیجه دن کوندز فرق اولمیوب کمیلر غایت
زبون اولمغین اسباب واحمالك بولنانی دریایه دوکوب
حافظ شب تاریك وبیم موج کرد ابی چنین هایل •
کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها •

مخموص

13

مفهومنی یاد ایدوب والحاصل چار ونا چار روزکار
بی قرار نه تابع اولب وقضای رب مستعانه رضادن
غیری درمان بولمیوب عنایت بی غایت الهی یه عم نواله
توکل وانبیای عظام واولیای کرامک انار الله برهانهم
همت بی نهایتلرنه توسل اولنب کاه خاطر خزینه تسلی ویروب
دوشمه انکین غمه فورتنه چقدر صاوالور • بر طرف می شود
• ساکن فلک رضا اول کور نیجه قوم لو
دیردم وکاه دل غمکینه فان مع العسر یسرا آیت کریمه سن
تلاوت ایلیوب متسلی اولسون ایچون لمؤلفه
ای کوکل کل دوشمه غم کردابنه دریادل اول •
• برکی کون اسسون صاورسون بویله قالمز روزکار
دیوب نصیحت قلوردم بومنوال اوزره اون کون مقداری
دریا بارهنده محکم طوفان وبی حد باران اولب اصلا
برکون انا بایلق یوزین کورمیوب کمیده اولان یولداشلره
استمالت ویروب ونصیحت قلوب جملکوز سوغوریه یعنی
حاضر اولب بصیرت اوزره اولک انشا الله تعالی صوکی
خیردر دیوب واتفاق دریاده ایکی قدرغه اوزونی

بلکه دخی زیاده ماهیلو کوریب معلملو مبارکدر قورقق
دیوب عاقبت دریانک مدّی وجذری اولوب اول محلده
مدّ زیاده اولمغین چکدکوری قوزنه قریب وارییلوب
علامات بوردن فرس البحر وعظیم یلانلر وخرمن
مقداری قابلو بغالر ورشته بجوکوریلوب ودریانک
لونی متغیر اولوب یعنی بیاضه میل ایدوب معلملر بو حالی
کورنجک فریاد قیلوب دریای هندده کرداب قوری
افسانه در بلکه کرداب دیدکلری بر ولایت حبشده
کنار سواحله کرده قوندن وبر دخی سند قربنده چکد
کورفوزندن عبارتدر بونلره دوشن کمیلره خلاص
امکان یوقدر دیو دریاکتابلرنده مسطور ومقیددر
دیجک اسفندبلر اولنوب بیش قولاج یر بولنوب همان دم
اورته یلکنلری بغلیوب وسرنی ایصوایلیوب طوره
اوروب محکم الات دوشوروب تمکن اولدقجه اوره سارییز
ایدوب دیک اولا مالله اول کون اول کیجه قورسه
قوللنوب آخر حقک عنایتی ایله جذر زمانی ایرشوب
وروزکار دخی تیز تسه ایدوب یعنی قولایلیوب

حاپزلمه بلکه بویله یوروه یوریوب دل وجانه بر
غمدن خلاص اولمغ امیدیله سرور کلوب سحری
وجودك زورقن صال بحر عشقه روزکار کدر •
• خدا نکدرا وکرمق صانمه ای دل روزکار کدر
ایرتسی علی الصباح ماینه ایدوب یعنی اشاغه قویوب
ویلکنی صویب درك نفتیلرندن بربرار کشمیبا جونده
بغلیوب قوری سرنی طورویه اورب قازیی درك دبنه
بصوب آیلی بر درك مقداری دخی قالقوب اطرافه نظر
اولندقده سرحد ولایت جام هرده بتخانه سچلوب تکرار
اشغه قونب یلکن بغلنوب قورمیان ومنکلوه اوکندن
کچلوب سومنات اکنیه النوب بعده سومنات اوکندن
دخی مرور اولنوب عاقبت دیوه واریلوب دیو کافر النده
اولمغین دیودن خوف اولنوب اولکون یلکن کوسترمیوب
سوردرمه ایله یوریب کتدکجه بینه روزکارا رنوب
کمیلرك دومنلری ضبط اولنمیوب بیوك یکه لر طاقلوب
ایکیشر یولار ایله دورد رکیشی بیك بلا ایله ضبط ایدوب
قاردیه اوزرنده ادم طورمغه قادر اولمیوب چار سچلو

صداسندن کومیلرک سلطنتی سی اوازی فرق اولنمیوب
باشدن بکا اولنلا انجیلو ایله مالی مالنی برله خبرلشوب
وریسلو وبلکیجیلو قامو تنده برلحظ طورمغه قادر
اولمیوب اخر اکثر ایلا فنجی انبار استفه ایدوب وطون
اغلون تلاز کمیلرک اوستندن الوب کیدوب والحاصل
اول کون قیامتک برکونی اولب اخر الامر ناکاه دیار
هندوستانده ولایت کجرات جانبنه ایرشوب اما نه محلدر
معلوم اولمیوب ناکاه معلمو فریاد ایلیوب اوکومزده
چنلاق یعنی دوکوندی وارغافل ولملک دیو خبرویر
دکده دمورلری قونده ایدوب اما کمیلری خربشنده
محکم چکنیوب باتر مالی ایلیوب کورکجی طایفه سی
قادینه لرن بوزوب وجمله خلق عریان اولوب کمی
دارید وکچی طلوم حاضرلیوب بری بریله حلال لشوب
بوحقیر دخی عریان اولب مالك اولد وعم قوللرمی
ازاد ایدوب وفقرای مکیه شرفها الله یوز فلوری
نذر ایلیوب اخر دمورلرک بری کوپه وبری یوچوز
دبندن قریلوب تکرار ایکی دمور دخی وچوزب

محکم دوشیوب بر مقدار چانلادن خلاص اولور
اما معلملر ذکر اولان شعب یعنی دوکندی اولدیغی محل
دیو ایله دمن ما بینی دربوندکه کمی هلاک اوله برجادن
خلاص اولمق احتمالی یوقدر همان بیلکن ایدوب کناره
قریب وارمغه اقدام کرک دیو اهتمام ایدجک بر حقیر
دریاده اولان زمانک مد وجزرن حسناب ایدوب
یعنی اقندیسن طوتب وخارتیده کرتزیز ایدوب کنار
قریب ایدوکن تحقیق ایلیوب وکلام قدیم وفرقان عظیم
تفأل اولنوب ساکن اولمق اولی کوریلوب وکمیلرک
صولو قلرینه نظر اولنوب هر انبارده صو ایکوبی بلکه
قرشی اوریوب کمیلر غایت صولانب همان دم کردلر
ایله طالدرمیه اقدام اولنوب وبعضی یرلردن کمینک
کوکلکی سوکلوب فالیه لری بولنوب بر مقدار صو بکیلور
وکند وزماننده هوادخی بر مقدار اچلوب دیار هند
سنانده ولایت نجراندن دمن نام بندر مقابله سنه اولوب
وکنار ایکی میل مقداری انجق اولوب سایر کمیلر دخی
جمله انده بولنوب اما بعضی قدر غه کناره قریب

اولمغین دوکونمکدن زبون اولب کورکلون وصندالکرن
ووار وللون درپایه دوکوب ذکر اولان اسباب
مددمز بورله کناره چقوب والحاصل بیش کون
وبیش کیجه دموراوزرنده محکم طوفان وبی حد
باران اولوب زیرا اول زمان هندک بارصادی
یعنی بارانی زمانی ولمغین الومزدن نه کلورکوکدن
نه یاغه که یبرانی قبول قلمیه متلی ایله عامل اولوب
وذکراولنان ایامده هرکز کوندز کنشدن خبر
وکیجه کواکبدن اثر ظاهر اولمیوب روزشب وکومز
دن بوصله وفغله وساعت کتمیوب والحاصل
هرکس دریای حیرته غرق وبحر محنته مستغرق
اولوب اول هنکام بی انجامده حیاتدن ال یویب افتادی
افتانی طوغه دولت کنشی یرکون اولا •
• حق تعالی قولنی قهرله دایم قرهمز
دیوب خاطر مسکینه تسلی ویروب حکمت حق تعالیک
اننده دنجی دموراوزرنده آوج کمی ادنوری اولوب
ایجلرنده اولان طایفه حافظ

کشتی شکستکانیم ای باد شرطه برخیز •
• باشد که باز بینم آن یار آشنا را

دیوب خدای نی نیازه بیک درلو عرض ونیاز اتدکلرنده
بحمد الله والمنة جلسی صاغ وسالم کناره چقوب خلاص
اولدلر الحمد لله تعالی بفضله وکرمه

ولایت کجرات ده واقع اولان احوالی بیان ایدر

حضرت حقک عنایتی اولوب بیش کوندن صکره مقدار
روزکار بوناتسه اید وب یعنی باش قویب لیمانلو اوپنجار
هلاک اولان کیلرک طوبلرن وسایر لازم اولور اسبابلرن
کجرات پادشاهی سلطان احمد امر اسندن دمن حاکمی
ملک اسد ده یعنی قلعه دمن ده امانت قویب واندە
کلکوندن کلمش رفاج پاره جونک یعنی موسم کمیکوبولنوز
کنمک اوزرنه اولوب نخود الری کمی یه کلوب یعنی ریسکلر
کلکوب پادشاهی سامری نک سعادتلو ودولتلو پادشاه
حضرتلرینه اطاعت وانقیادن عرض ایدوب کیجه وکوندز
پورتقال کافری ایله جنک اوزره اولدوغنی اعلام
اتدکلرندە قدرغه لرده اولان معلملردن اول ولایتدن

معلم علی ایله سامری خذمتلرنه خبر کوندوروب
انشا الله تعالی عن قریب مصردن طونننمهٔ همایون
کلوب اول ولایتلری کافرلردن خلاص ایتمك مقرر
در سز دخی همان ارکبی اولوك دیو مکتوب ایله بلدروب
و اول شهره حاکم اولان ملك اسد بو حقیره خبر
کوندوروب کافرك طونننمه سی کلمك اوزره در غافل
اولمك قلعهٔ سرت سمتنه ایرشمك اردنجه اولوك
دیوب بو خبری کمیلرده اولان خلق استماع ایدجك
نیجه سی انده قالوب ملك اسده نوکر اولوب و نیجه سی دخی
یتیم صولی باردقده دیمشلرکی کاغذده
بزدن اول بو جهان سیرن ایدن اهل وقوف
عالم برین قویوب بجرهو آسنده یلن
بو علی ایسه انك عقلنه ادراکنه یوف
دیوب صنداللری بصوب کناره چقوب قره طرفندن
سرت دن یکا عزم ایدوب بو حقیره تابع اولان
بر مقدار کمسنه ایله تمام کرکی کبی اقدام واهتمام
اولنوب وهرکیجه بوردنجوی یعنی قولاوز النوب

سرت

17

سورت نام بندره عزم اولوندی بیک درلو بلا ایله دریا
یوزنه چقوب یلکن کورک ایدوب کیدرکن سلطان
احمدک وزیر اعظمی عماد الملک دن برغراب ایله سورت
کونوالی اغا حمزه کلوب مکتوب کتوروب کافرک جمعیتی
واردر دمن اچوق بردر غافل اولمک قلعهٔ سورته کلوک
اول بر مخاطره دردینلوب بزم دخی مدعی مز اول اولوب
بیش کون خور قاریده مد زماننده یوریوب جذر
محلنده دمور قویوب بیک درلو بلا و محنت چکلوب
آخر الامر حق تعالی حضرتنک عنایتی ایله بندر بصره دن
تمام اوچ آیده ولایت کجرات ده قلعهٔ سورته داخل اولوب
انده اولان اهل اسلام مسرور اولوب خضر یتیشدکز حالیا
ولایت کجراتک اختلالی زماننده کلوب معین اولدکز
اکرچه نوح پیغمبر علیه السلام زمانندن برو دریاده
بومقوله طوفان اولمامشدر ودورآدمدن بوزمانه
کلنجه دیار رومدن ولایت هندک بوجانبلرنه
اصلا برقورسان یعنی دریا علمنده ماهر برقپودان
کلممشدر رجودرکه انشا الله عن قریب الزمان

ولايت گجرات ممالك عثمانيه يه الحاق اولنوب بنادر
هند كفار خاكسارك اللندن خلاص اولمغه باعث
اولنه دبوب مكرمقدما گجرات پادشاهى سلطان
محمودى محرملرندن بر خاصى گيجه ايله خواب ايچنده
ناگاه قتل ايدوب پادشاه استردى بو بدى نفروزرا
سندن وامراسندن اولوخانلرى اول گيجه دعوت
ايدوب مجلسنده قتل ايليوب ايرتسى جتر همايون فالد
روب پادشاهلق دعواسن ايديجك عماد الملك
واعتماد خان وسيد مبارك وساير خانلر قبول
قلميوب واريب باشن كسوب مرحوم ومغفور
سلطان بهادرك اقرباسندن اون ايكى ياشنده
سلطان احمد نام برجوانى پادشاه ايدوب تخته
گچدكده لشكره جلوس ويروب ناصر الملك نام بر
بيوك خان اني قبول اتميوب كندو زى جتر
فالدروب باشقه پادشاهلق دعواسن ايدوب
يانته خيلى آدم جمع ايليوب بروج قلعه سني الوب
ايچنه لشكر قوبوب كندو بر محلده اوتوروب جمعيت

اوزره

اوزره اولوب كوه ده اولان كفار بد فعالك بو كلرى
غورنا دوره مكتوب وآدم كوندروب معاونت ايلك
بنادر كجرات هند يعني دمن وسرت وبروج وكنبايه
وسومنات ومنكلور وفوميان سزك اولكه قراسى
بنم اولسون ديوب سلطان احمد دخى لشكر جكوب
بروج اوزرينه كلوب جنك اوزره ايكن بزم كلدوكمز
استماع ايدوب آدم كوندروب توفنكجيدن وغيريدن
ايكيوز مقدارى بولداشمز الوب بروج اوزرينه ايلتوب
اوجنجى كون في الواقع كافرك كوه ودنيو وشول
ونساىلى قيود انلرى ويره ودور يعني دريا قيودآلى
والحاصل كافرك بيش قيودآنى يدى عظيم قليون وسكسان
پاره غراب ايله كلوب بزدن خبردار اولينجق بزم ايله
جنكه مباشرت ايدوب بز دخى كناره جقوب جادرلر
قوروب ومترسلر بنيا دايدوب ايكى اى مقدارى روز
شب جنك تدارك كنده اولوب بو فقيرك هلاكى ايجون
ناصر الملك ديد كلرى ظالم كافرلي دين ايله اتفاق
ايدوب بعضى فدائى يه برلك اقجه وعده ايليوب

کیجه اجنده جادرمزه ارسال ایدوب ناکاه نوبتجیلر
آکاه اولوب فتنه بیلردخی ناچار فرار اختیار ایدجک
نکرار اول ظالم بدکردار طعامله زهرلتمک فکرن
ایدوب سرتت قلعه سنده کوتوال اولان حسین اغا
بو حقیری خبردار ایلیوب تدارک اوزره اولوب حضرت
حقک عنایتی ایرشوب هیچ بر طریقله ظفر بولمایوب اتفاق
سلطان احمد قلعه‌ٔ بروجی فتح ایدوب خداوندخانی
وجهانکیرخانی برمقدار فیل و برمقدار لشکر ایله
سرته ارسال ایدوب کندو احمدآباده متوجه اولب
احمدآبادده سلطان بهادرک اقرباسندن سلطان احمد
نام برجوان دخی جنزقالدوروب پادشاه اولوب تخته
کجوب سلطان احمد وارد قده مقابله ایدوب عظیم
جنک اولب کندو برالنوب و خانلرندن حسن‌خان
دوشوب آخر شکست بولب بر جانبه فرار ایدجک بنه
مقدما پادشاه اولان سلطان احمد تخته کجوب
بو غمدن ناصرالملک دخی فوت اولب کجرات قرار بولب
کافر بو احوالی استماع ایدجک خداوندخانه ایلجی ارسال

ایدب بزم سزکاله جنکمز بو قدر مراد مصر قبود آنیدر
دیو بو حقیری انلردن طلب ایدوب انلر دخی بز بولی
ویرمکه قادر دکلوز دیو جواب ویروب بو فقیر بله
اولان لشکر لجیلی الدرمک مراد ایدنوب فقیر دخی
منع ایلیوب غیری پادشاه ولایتی درکند وحالمزده
اولان صوکنی کوره لم بجانی هله دردوبلاء یه صبر ایده لم
کورلم عاقبت خدا نیلر • دیوب مکر بو حقیرک کمیسندن
برالاتجی کافر قاچوب لجی نک غرابنه کیروب بزم
ایچون بو نلرک احوالی بنم معلوممدر عیدن صکره
کتملری مقرردر بو نلری الیویرمک بنم عهده مده اولسون
دیوب لشکر بوندن خبردار اولوب کافرک کمیسنی
باصوب ذکر اولان ملعونی طوتب کتوروب قلعه
اوکنده سیاست اولنوب لجی کافر بو حالی کورنجک
هراسان اولدی • واول ولایتده تاری اغاجی دیکله
معروف خرما اغاجی مثالنده براغاج اولوب انک
هر بداغنه برکوزه اصوب بداغینک اوجینی محوف
قلم وارکسوب اول کوزه نک ایچنه صوقب برمقدار

صوجغز توپب متصل عرق رنکنده برصوا قوب حرارت
شمسله از زمان ایچنده بر عجب شراب اولوب هر اغالك
دبنده بر میخانه مدام اول میخانه لرده ظرفا یاران
عیش و نوش ایدرلردی اتفاق لشکر خلقندن
بعض اهل فساد اول شراب تاریدن ایچوب افراطله
مست اولوب بری بری ایله سردارلرن اولدرمکه
عهد ایدوب یاتسو زماننده کلوب یغمور نام برید
بخت خنجر چکوب چراکسه طایفه سندن سردار
اولان حسین اغانك اوزرنه هجوم ایدوب بعض
یولداشلر قرشو واروب منع ایتمك استیوجك ایکی
یکیدی زخمناك ایلیوب و حاجی ممی نام بر برآر
یکیدی الدروب شهید ایدوب عسکر خلقی اوزرنه
کلوب بهر حال بجرملك حقندن کلدیو هجوم ایدیجك
بو ولایت اخر پادشاهك الی التنده در بونده بزم حکمز
یکمز انشا الله تعالی صباح اهل حکمه اعلام ایده لم
دیدکده پادشاهمزك حکمی هر یرده مجاریدر سرادر
سن امر شرع هر نه ایسه سن حکم ایله بز حقندن

کلوب

20

کلور زدبدکلرنده کلام مجید ربانی وفرقان حمید
صمدانیده ان النفس بالنفس والعین بالعین والانف
بالانف والاذن بالاذن والسن بالسن والجروح
قصاص دیوبیورلمشدر ایله اولسه انك بربنه
انی دخی قتل اتمك کرك دیجك فی الحال انی دخی قتل
ایدوب سایر اشرا بونی کوریجك تسکین بولدلر فی
الحقیقه ولکم فی القصاص حیاة نحواسی ظهور
ایدوب هرکس حضور ایلدی کافربکلری بو احوالی
اشیدوب جبلی عبرت الوب والجی هماندم عربه لرطوت
سلطان احمد جانبنه کیدوب ولشکوه خداوند
خان اللشر والتمشر اقجه علوفه ایدوب عادلخان
دخی بر وجده اولان خلقه ایله قیلوب بری بوینی
اضلال ایلیوب ایکی بیله قریبدر که علوفه یوزن
کورمدکلرندن غیری هرطایفه نك زاد وزواده
لری قالمیوب وکمیلرده اولان آلات واسباب فورتنه
سببیله ضایع اولمش بولنوب وکمیلر دخی کهنه اولب
من بعد مصره کتمك احتمالی ولمدغی متعبندر بنجه سی

شیخ سعدی بدریاد رمنافع بی شمار ست • وکر خواهی سلامت درکنار ست •

بیتنی دلده روان ایدوب ور بنجه سی دنجی یتیم
کرفلک فلک اوله عاقلمدر اول • اختیار ایلیه دریا سفرین
دیوب والحاصل هر بری بو مقوله بنجه درلو کفت
وکو ایلیوب عاقبت ولایت بکجرانده اکثری نوکر
اولب کمیکلر حالی قالمغین قلعهٔ سرتده خداوندخانلر
براقلری وموجود اولان اسبابلری تسلیم ایدوب
بهالرن درد ولته ارسال اتمکه ضامن اولب مزبور
خداوندخاندن وعادلخاندن تمسکلر النوب بو حقیره
تابع اولان وسعادتلو پادشاه حضرتلرنک طوزن و
اتمکین بیلن حلال خور بنده لرندن مصر یکجریلری
کتخداسی مصطفی اغا وتوفنجیلر سرداری اولان علی اغا
وبلوک باشیلردن وسایر یرار یولداشلردن اللی نفر
مقداری یولداشله حق تعالی جل ذکره حضرتنده توکل
ایدوب شیخ نظامی • ان مع العسر چو یسر ش قفاست
شاد برانم که کلام خداست • مفهومنجه عمل اولب

سنه اثنی وستین وتسعمائه محرم الحرامك اوّلنده احمد
آباده عزم اولنب برقاج كونده بروجه وبرنیجه كونده
بلودِ ریه واریلوب بعده چامپانر یولی ایله روانه اولب
یوللرده غریب درختلر سیر اولنوب مثلا هر برینك
باشی اوج سمایه ایروب اوزرلرنده عجیب شبپره لرکه
بر قنادندن اول بر قنادنه وارنجه اون درت قارش
اولب هر اغاجده بو مقوله برآسه لرك حدی اولمیوب
وذکر اولان اغاجلرك كوكلری یوقارودن نازل اولب
یره واصل اولدقده اول دخی نشو نما بولوب بر درخت
دخی اولب مثلا بو اسلوب اوزره بر اغاجدن اون ویکرمی
دخی زیاده بیوك درختلر اولب وذکر اولان اغاجك
اول دیارده اسمی طونبی اغاجی اولب وسایه لرنده نیجه
بیك آدم کولکه لنوب ویوللرنده زقومدن غیری نسنه
اولمیوب ودیار کجرات ده طوطیلرنی حد اولدوغندن
غیری اول یرلر میمون اقلیمی اولوب هر کون بر محلده
قونلسه نیجه بیك میمون کلوب اطرافمزه احاطه ایدوب
اکثرینك اللرنده یورولری بیله اولوب هر بری

هر بری اوضاع غریبه ایدوب کاتله جهانشاه حکامنی
بجالرنده اهل حکم اولمدوغین اعلام ایدرلردی
احتشام زماننده ینه مقاملو مقامنه کیدرلردی
والحاصل بیلک درلو بلا و محنتله کونلرده برکون
محمودآباده کلنوب اون بیش کون تمام اولدقده
پای تخت گجراته یعنی احمدآباده واریلوب پادشاهله
و دستور اعظمی اولان عماد الملک ایله وسایر خاصلر
ایله ملاقات ایدوب سلطان احمد فقیرانه
پیشکشمز عرض اولنوب انواع عنایتلرینه مظهر
دوشب و پادشاه عالمپناه حضرتلرینه عرض اخلاص
ایدوب کمال مرتبه انقیاد کوستریب بو حقیره برات
و بر قطار دوه و خرجلق احسان ایدلر و احمدآباد
قربنده جرکش نام محلده شیخ احمد مغربی زیارتن اولندی
اتفاق برکون کافرک الجیسی ایله سلطان احمدک
وزیر اعظمی عماد الملک محضرنده جمع اولب عماد الملک
ایلچی یه بز پادشاه رومه محتاجز زیرا ایلچیلری عزانلرک
بندرلرینه وارماسه برتم حالمز دکرکون اولور

خصوص

خصوصا که پادشاه اسلامدرانك کبی عظیم
الشان پادشاهك قپودآنن بزدن اسنمك متنا سیمبد
دیجك بو حقیره دخی بر غیرت اسلامیه کلوب
بره ملعون سن بنی بوزغون طوتنما یله بولدك
انشا الله الرحمان عن قریب الزمان پادشاه دو لتندن
هر مورد کل بلکه کوه دخی سنه قالمیه الامور مرهونة باوقاتها
دکز بوزنده بوروروز • دشمنی رار بولوروز
اوجیموز قومز الوروز • بزه حیر الدینلو دیرلر
دیوب کافر دخی بنادرهند دن شمدیدن صکره
قوش اوچمز دیو بعض کلمات ایدوب حقیر دخی دریادن
کنمك لازم دکل انشا الله تعالی نصیب اولورسه قوه
دن وارمق دخی اساندر دیوجك کافرلی دینك نطقی
طوتلوب من بعد کلماته قادر اولمیوب دفع مجلس
اولندی بر قاچ کوندن صکره سلطان احمد ولایت
بروجی بو حقیره تکلیف ایدوب ومبالغه درلك
تعیین ایلیوب قبول قلمیوب کلیا ولایت کجراتی ویره
سکز طورمق محالدر دیوب اتفاق بر کیجه مرتضی

علی کرم الله وجهه حضرتلرینی خوابده کوروب اوکونده
بر کاغد پارهسی اولوب بو حضرتك حقنده مهر یدر
سنکله بیله در غمینه خوف ایلمه اکر بو مهر شریف برنده
اولمسه یادولایتلرك صولری دخی بردن کریزان
اولوردی دیوب ایرتسی صباح ذکر اولان واقعهیی
یولداشلره تقریر ایدوب جملهسی شاد وخرم اولوب
شکرلر ایلیوب همان دم واروب بو بشارتله پادشاه حضرتلرینه
واقعهٔ حکایت ایدوب رخصت طلب اولندقده سعادتلو
پادشاه حضرتلرینك حرمتنه اجازت ویروب مکرر اول
ولایتده اولان بانیان کوره سنك بامنلرندن یعنی غایت
عالملرندن بات دیمکله معروف بر طایفه اولورمش
تجاری وسایر یولجیلر بو ولایتدن بر اخر ولایته ایلتمکه
ضامن اولوب مقابلهسنده بر مقدار اجرت تعیین
اولنورمش شویله که یولده راشبوت کافری یعنی
هندونك اتلوسی کاربانه نهب وغارت قصد ایلسه
مزبور باتلر خنجرلرن چقاروب سینهلرینه طیاب
بر متکفل اولمشکن کاربانه ضرر ایدرسکز کندومزی

واقعه یعنی دوش

هله

هلاک ایدرز دیدکده راشبوت انلرک حرمتنه
دخل وتعرض ایمیوب اول محللردن صحت وسلامتله
عبور اولنور ایمش اکر بر ذره جه ضرر اینسلر فی
الواقع ذکر اولان باتلر کندولرنی هلاک ایدرلر
ایمش اکرانمسه لر اصلا اول طایفه یه اعتماد قالمیوب
قاعده اجرا اولنمز ایمش • اتفاق کاربانه ضرر واقع
اولوب باتلر کندولری هلاک انسلر ارکان باطله
وآیین عاطله لرنده راشبوت عظیم وبال ایدوب قتله
مستحق اولورمش اول ولایتده اولان راشبوت
بکلری کلیا اندهٔ اولان راشپوتلری اوغلی وقزی
وتوابعی ایله جملتنا قتل عام ایدرلرمش ایله اولسه
احمد اباد ده مسلمانلرین دخی ایکی بات کوندروب
بر مقدارنسنه تعیین اولنوب سنهٔ مزبوره صفر
المظفرنک اواسطنده قره بولی ایله دیار رومه
توجه اولنوب عربه لر ایله بیش کونده شهر پتنه
کلنوب شیخ نظام پیر پتن زیارتنا ولنوب مکراندهٔ
شیرخان وبرادری موسی خان لشکر جمع ایدوب

رادبنور خانی اولان بلوج خان ایله جنك تداركنده
اولب بزی انلره معاونت ظن ایلیوب مرور ومنعه
مانع اولمق مراد ایدنوب سزانده واریجق انلره معا
ونت ایدرسز اکر بو قول مذکور متحقق دکل ایسه
برقاج کون بونده توقف ایدك احوالمز بو طرف
اولیجق صحت وسلامت ایله وارك کیدك دیدکده
والله العظیم بز کمسیه معاونت ایچون کلمدك
کندو یولیمزه کیدرز المزده پادشاهکزك فرمان شریفی
وارد ردیو ابراز ایلیوب بیك درلو تضرع ونیاز
اولندقده آخر الامر اعتماد ایدب اجازت ویردی

لمؤلفه

ایلکن هند یلان یتن سفرن • اختیار ایلسون محن سفرن
یغلمقدن عقیق بولدی کوزم • دیو کورن ایلمش یمن سفرن
دراشکمله دامنم پردر • کوییا ایلدم عدن سفرن
یوریکم بولدی نافه وش پرخون • نی قیلدی مین ایدب ختن سفرن
یا الهی بنه میسر قیل • کاتبی بنده که وطن سفرن

نثر والحاصل اندن دخی خلاص اولوب بوله کریلوب

بشیر

بشنجی کون راد بنوره کلنوب **محمودخان** ایله ملاقات اولنوب اولدقجه انواع جفالر ایدوب آخر الامر
اوج نفر بولداشمزالیقویب سایرلرینه رخصت
ویروب ویولده راشبوت طایفه سندن بر مقدار
کافر اولوب اما بکلری معاونته کلوب انده بولنمغین
اندن کتابت النوب وسنده وارنجه کرایه دوه لر طوتلوب
احمد آباددن بدرقه اولمق ایچون آلنان باتلره اجازت
وبر مقدار خرجلق ویرلوب سند جانبنه روانه
اولندی **ولایت سنده واقع اولان سرکذشتی بیان ایدر**
مبارك ربیع الاولك اولنده چقلوب اوتوزنجی کونی
راشبوت شهرلرندن **بارکر** نام شهره وارلوب بکفره
اوزرینه هجوم اتدکده بکلرینك مکتوبن کوستروب
وبر مقدار هدایا ویرلوب یول ویردیلر اما یولده
بیك مقداری راشبوت کافری واردر غافل
اولمك دیو تنبیه اتدلرجون ایرتسی علی السحر روانه
اولب برکون صباح زماننده ناکاه قوشودن
راشبوت کافری کلدی دیو غوغا اولب **لمؤلفه**

کورندوکی کبی راشبوت الایی دوه جیلر کوتوردی اردلانی
هماندم دولری چوکروب چولی ایلیوب هر طرفدن
توفنك سریب کافر توفنك کوریجك آدم کوندریب
بز جنك ایچون کلمدك باج استروز دیجك دیدیکلرنده
بز سوداکر کلورز بزم یوکمز دارود روم تمن در استر
سکز انك باجن کوندرلم اکر دخی مراد اولنور سه
بنده ارسال اولنسون دیدکده جوابلری دکوب طرفه
چکلوب کتدلر بز دخی بنه یولیمزه روانه اولدق
اون بیش کون مقداری ریکستانده وبیابانده کتدك
بر کون سرحد سندده وانکه نام شهره یتدك انده
دخی تکرار دوه لر طوتلوب بیش کونده شهر جونه
وشهر باغ فتحه واریلوب مکر سند پادشاهی
شاه حسن میرزا فرق ییل مقداری ولایت سندده
پادشاهلق ایدوب بیش ییلدن زیاده ایمش که
نیم تن اولیانه بنمکه قادر اولمدوغی اجلدن
متصل کشتیلر ایله دریای سیحونده سیر ایدوب
هر نه محله مراد ایدنور سه انده اولوب ولایت

سندك پای تختنده یعنی تته ده سلطان اولان
عیسی خان شاه حسن میرزانك قوللرندن بعضی
برار کمسنلرن قتل ایدوب وقلعهٔ نصرت آباد ده
اولان خزینه سن لشکره توزیع ایدوب همایون پاده
ادنه خطبه اوقیدب ونقاره چالوب شاه
حسن میرزا دخی بکره دن سلطان محمود نام کوکلا
شنی یعنی رضاعاً قرنداشنی قره دن لشکره سردار
ایدوب کندو ورت بوز پاره کمی ایله دریادن
عیسی خانك اوزرنه کلوب اول محلده سلطان
محمود بزم کلدوکمز استماع ایدجك آدم کوندروب
بزی رعایت ایله قرشولیوب شهر ربیع الاخرك اوائلنده
ملاقات ایدوب فقیرانه برمقدار تحفه عرض اولندقده
بوبنده یه تعظیم وتکریم ایلیوب سرو پا ویروب یعنی
متعدد خلعتلر انعام ایدوب وآدممز لشکر غیب
قویب بوحقیره بندر لاهوری یعنی دیولسندی
تکلیف ایدوب قبول قلمیوب رخصت طلب ایندکده
انشا الله تعالی بعد از فتح رخصتدر صحتله وارك

دیوب سعادتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرینه عذر
تقصیر خدمت وموجب ازدیاد محبت کتابت یازوب
والحاصل بیزی دخی میرعیسی ایله جنکه مباشرت
ایدوب مسلمانلر تضرع ایدوب تفنکلر کزده
مهیا اولماسون زیرا جمعمز بر قومز برادرلریمز وفرزندلریمز اکثر اندهدر دیوب فی الواقع ایله اولنوب
ومشایخ سنددن شیخ عبدالوهاب ایله ملاقات
ایدوب دعاسی النوب وشیخ میرک وشیخ جمالی زیارت
اولنوب ومیرعیسی ایله برآی مقداری جنک اولوب
سرکوبلر یصایوب وطوپلر قوروب ایکی جانبدن خیلی
کمسنه تلف اولوب ننه برجزیره اولوب مقابله دن
دوکلوب طوپ کارایمیوب فتح ممکن اولمایجق ما بینه
کروب اصلاح ایدوب میرعیسی همایون پادشاه
آدینه خطبه اوقتمقدن رجوع ایلیوب وتقاره
چالمغی برطرف ایدوب بینه شاه حسن میرزا ایله
تابع اولوب اوغلی میرصالحی پیشکشله ارسال ایدوب
شاه حسن میرزا دخی اوغلنه میرعیسی لشکره

توزیع

96

توزیع ایدوکی خزینه دن باقی هر نه وار ایسه جلد
ویروب و اول ولایتی میر عیسی یه مقرر ایلیوب
وزیری منلا یاری ایله فرمان و عهد نامه و توغ
بیکیسی ایله تکرار نقاره ارسال ایدوب و میر عیسی یه
تابع جتسنده ارغوندن و ترخاندن اون مقداری
میرزایه هر برینه خلعت ویروب ازاد ایدوب میر عیسی
دخی میرزانك خاتونی حاجی بیکم ایده اولوب انی اول
دم کوندوروب شهر حماذی الاولك اوآیلنده لشکر ایله
سلطان محمود قره دن بز شاه حسن میرزا ایله کمیلر ایله
دریادن بکره متوجه اولوب خاتونی کلوب ملاقی
اولدقده اوتنجی کون میرزا وفات ایدوب خلقك اعتقا
دی خاتون زهر لدی اولکه حمدی ارسل عورته انا نمه لحی
عورت آل اندی انبیایه دخی هماندم سلطان محمود
مرحوم میرزانك مالنی اوج قسم ایدوب بر قسمنی
خاتوننه و بر قسمنی بر خواجه سی ایله میر عیسی یه
کوندروب و متبن دخی ننه یه ارسال ایدوب بزی
سلطان محمود کند وکمیسنه قویوب آتن ودوره سن

آل رنک حیله

وسابر برار اسبابلرن كند والوب فرهدن بكره عزم
ابدوب اللى مقدارى كمى ايله ميرزانك مينى وخانو نك
ننه جانبنه عزم ابدجك لشكر سابر كميلرى يغما ابدب
كشتى بانلر بز قاچوب بولدا شلر كشتيبان اولب
يغما ايچون هر طرفدن جغناى هجوم ابدوب توفنك
حواله اولنب بيك بلا ايله اول محلدن خلاص اولب
آقنديه فرشو اون كون مقدارى كيدوب ناصر بود
نام شهره ابرشوب مزبور شهرى راجه لر يعنى براشبوت
بكلرى غارت ايدوب انده خبر النوب مير عيسى
اون بيك مقدارى برار آدم ايله سلطان محمودك
اردنجه كيدوب اوغلى مير صالح سكسان باره كمى ايله
اردكزدن كليورر ديدكلرنده تفأل اولنوب
دونمك اولى كوريلوب فى الحال جمع اولب دفع بلا
ايچون اون بر بيك اخلاص شريف تلاوت اولنوب بينه
ننه جانبنه دونلوب اوچنجى كون درياده مير صالحه
بولشوب بر مقدار پيشكش ايله كميسنه واروب
قنده كيدرسز ديو سؤال اندوكنده اتانك مير عيسى يه

بكجره

کیدرزیدك میرعیسی ایلوکنتی دونلك دیوب
برذخی کشتیبانلر بوقدرد بوعجز اظهار ایدجك اون
بیش کشتیبان ویروب بالضروری بنه دونیلوب
تکرار اون کون مقداری کیدلوب برکون قصبه
سنده واریلوب میرعیسی ایله ملاقات ایدوب
مقدما مرحوم میرزانك یاننده اولان بکلرانده بولنب
صلحه باعث اولوب وجنکه مقید اولنمادغن عرض
ایدکلرنده میرعیسی اعزاز واکرام ایدوب کناهلرن
کچوب برقاچ کون بونده بزمله اولك انشاالله تعالی
میرصالحی همایون پادشاه کوندرملك مقرردر بیله
کیدك زیرا سلطان محمود سزی بکره دن توتی
ویرمز اول فرخ میرزا اوغلی دردماغنده پادشاهلق
سوداسی واردر دیوب فقیر راضی اولمیوب رخصت
طلب ایدوب بنم اجازت ویر والنان کمیلرن بزم
ایله ارسال ایله وبرجلودارك قوش ان شا الله رب
الرحمان اول دخی همایون پادشاه آدینه خطبه اوقیوب
ما بینکزده اشتی اولادیبو اقدام اولندقده بکدی یاره

کمیسی اولب مجلسن بوحقیره تسلیم ایدوب و بر
جلودارن قوشب کشتیبانلو و بروب و یوللرده
کمسنه مانع اولمیه دیو فرمان احسان ایدوب سعادتلو
پادشاه حضرتلرینه عرض داشت یازب روانه
اولدق • بولده عظیم نهنکلر تماشا اولنوب وکنارده
ببرخوفندن اصلا تنها یورنمیوب و سمیجه و ماجه
طایفه سیله هرکون جنك ایلیوب بیك بلا ایله بوج فلج
کونده سباوانه کلنوب بعده یاتری و درنلیه یولی
ایله قلعهٔ بکره کلنوب سلطان محمود ایله و مرحوم
میرزانك وزیری منلا یاری ایله ملاقات ایدوب
سلطانه برمقدار هدایا عرض اولنب مصاحبت اولندقده
سلطان محمود دخی همایون پادشاه آدنه خطبه
اوقیدب میر عیسی ایله ما بینلری اصلاح اولب
و مرحوم میرزانك فوتنه لمؤلفه شاه حسن سنده شهایردی وکلی
چکدی اجل جامنی بولدی فنا •
هاتف غیبی دیدی تاریخنی •
جنت فردوس مکانی اولا •
۹۶۲

دیو تاریخ دیلوب ذکر اولنان تاریخدن سلطان محمود
غایتله ذوق ایلیوب وآنلرک نظمه بو مرتبه ده اعتبار
لرنی کوروب ایکی غزل دخی دیلدک لمؤلفه

فرقت الی‌نی طور اولور بیلماس ایدیم •
اصلا مین انک خیالنی قیلماس ایدیم •
اخرمنی اوجرتدی سنک عشقک اکا •
اوزحالمه قالسه سندن ایرلماس ایدیم •
دردمنی سکا یغلسه ای مه چشم •
بردم کوزمک یاشنی مین سیلماس ایدیم •
بیلسم منی ردّ اینکینی اخرسین •
هرکز اشکینکغه ای پری کیلماس ایدیم •
هجر آتشینی کاتبی اول تانیسام •
عشقی بولیده موبخه زمان بیلما ایدیم

وایکنجی غزل بووجهله تحریر اولنمشدر

یارسز هر قایده بولسم بیت الاحزاندر مکا •
عالم اول یوسف لقادن ایرو زنداندر مکا •
دشمن اینورمش منی چون بولکه اولماس سنا •

دوستم اول سوز بابری والله پنهاندر مکا

شربت لعلینک عطا قیلغانده جانبیرسم نطق

ای طبیبم سا که مشکل ایرسه اساندر مکا

الغاج اطرافم ملامت سنکی کوکلم شاد اولور

غم چریکین دفع اوچون اول یخشی قورغاندر مکا

ایتلاریکلادکاتبی بندکنی قیلدک هم سفال

نعمتنک حقی بکم اول اولغ احساندر مکا

ذکر اولنان غزللری سلطانه ایلتوب رخصت طلب
اندکده سلطان قبول قیلوب سعادتلو پادشاه عالمپناه
حضرتلرنه عرض داشت یازوب مبارک رجبک
اواسطنده کتمک مراد ایدندکه حضرت سلطان بو
حقیره نصیحت کونه کلمات ایدوب شمدی قندهار
یولنده اوزبک سلطانلرندن حیدر سلطان اوغلی
بهار سلطان یخه بیک مردم کش آدم ایله قزاق یعنی
حرامی اولوب یولدن برکسنه کچورمز وهم باد سموم
زمانیدر شمدیکی حالده اول محلدن کیدلمز برقاچ
کون توقف ایدک سزه برمقدار آدم قوشوب لاهور

یولنه

29

بولنه كوندرەلم . اما انده دخی طایفهٔ جدی واردر
غافل اولملك دیوب انده دخی بر آیدن زیاده توقف
اولنوب اتفاق بر كیجه والله حقیره واقعه ده كوروب
ددیكم حضرت فاطمهٔ زهرا رضی الله عنها دوشمده
كوردم سنك صحتله كلمكی بكا مژده قیلدی دیوب ایرتسی
بو حقیر دخی بولداشلره بشارت خبرن ویروب سلطان
محموده واروب واقعه بی تقریر ایدوب البتّه كید
روز دیجك رخصت ویروب بر بخشی آت وبر قطار
دوه وبر عظیم خیمه وبر شامیانه یعنی سایبان ویروب
وبولخرجلغی احسان ایلیوب وایكی یوز اللی نفر جان
سوارسنی قوشب وهمایون پادشاهه اطاعت اچون
عرضه داشت یازوب مبارك شعبانك اوآسطنده
روانه اولوب سلطان یوربولی ایله بیش كونده ماو
قلعه سنده واریلوب جنكلسان بولنده جدی طایفه سی
واردر دیو جول یولی اختیار اولنوب ایرتسی چاهلره
واریلوب صو بولنمیوب بعضی آدملر باد سمومدن
وصوسزلقدن الوم حالتنه وارب هر برینه تریاق

فاروق و برلوب ابرنسی بیك بلا بیله افاقی بولب
بو حالی کوریجك چول بولندن فراغت اولنوب
الغریب کالاعمی مقتضاسنجه دونلوب بینه ما و نلعه سنه
کلنوب ذکر اولنان چولك سرچه مقداری فارنجه لر
سیر اولنوب و همراه اولان سند یلو چنکلستان بولندن
کیتمکه خوف ایلیوب اخر الامر بو حقیر بچاره زخی
یولداشلوه کرکی کبی استمالتلر ویروب دشمن چوقلغندن
اوشنمك دیو آیتله وحدیثله نصیحتلر قلوب بنیم
قادر اولان پنجۀ شیرافکنه • صونسه ندار کله صونر دشمنه
مؤمن اکر براولا کافر بیك اڑ • رأی قوی سمندر اهل ظفر
بز اولیوز واحد ودشمن مائیه • بیزه یتر آیت کم من فیئه
دیوب اون توفنك ایلروده واون توفنك کیروده
وسایر توفنك اندازلر اورتالقده قونلوب حق تعالی
حضرتنك عنایت بی نهایتنه توکل وسالار رسل
وهادی سبل محمد مصطفی نك صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك معجزات کثیرة البرکاتنه توسل
اولنوب قوت قلبله تمام روانه اولیجق سند یلو

دخی

30

دخی بو وضعلی و بو اندامی کورب بنه همراه اولب
ذکر اولان چنکلستان جان ستانه اوغرایوب
هزار محنت و بلا ایله اوت کونده اوچیه ایرشوب شیخ
ابراهیم ایله ملاقات ایدوب دعاسی النوب و
شیخ جمالی و شیخ جلالی حضرتلری قدس الله اسرا
رهم العزیز زیارت اولنوب مبارک شهر رمضانک
اولنده روانه اولوب آب کاره یه واریلوب کلک
یعنی سال بغلنوب اسان طریقله اول معبردن عبور
اولندقده سند بلوه اجازت و یریلوب اندن
آب ماچواره یه کلنوب اوله دخی کشتیلر ایله کچیلور
انده بشیوز مقداری جذی اولوب اما توفنکدن
زیاده خوف ایدوب هیچ بروجهله نسنیه قادر
اولمیوب اندن دخی سلامت ایله روانه اولوب
اون بشنجی کون اواسط رمضانده ملتانه کلندی
دیار هند و ستانده واقع اولان سرکذشتی بلدرر
اولا شهر ملتانده حضرت شیخ بهاء الدین زکریا
و شیخ رکن الدین و شیخ صدر الدین رحمهم الله

زيارت اولنوب وشيخ محمد راجو ايله ملاقات
ايدوب دعاسی النوب و میرمیران میرزا حسن
سلطان ایله ملاقات ایدوب اجازت النوب
لاهوره عزم اولنوب صدکوه یه واریلوب انده
دنحی شیخ حامد ایله ملاقات ایدوب دعاسی
النوب آندن شهر شوالك اوایلنده لاهوره واریلوب
مگر مقدما هندوستان پادشاهی اولان شیرخانك
اوغلی سلیم خان فوت اولوب اسکندرخان پادشاه
اولدقده همایون پادشاه بونی اشیدوب کابلدن
هنده عزم ایلیوب اولا لاهوری الوب ضبط ایدوب
ایجنده آدمن قویوب کندوزی شهر سخرنده اوکنده
اسکندرخان ایله بولشوب عظیم جنك اولوب عاقبت
اسکندرخانی بصوب دورتیوز فیلن وضرب
زنلری ایله دورتیوز عربه سن الوب اسکندرخان
قچوب مانکوت نام قلعه یه کروب همایون پادشاه
کشمیر میرزا الرندن شاه ابوالمعالیی سردار ایدوب
برمقدار آدم ایله اردنجه ارسال ایلیوب کندو

31

زی تخت دهلی یه وارب اسکندرخان دخی کندو
خانلرندن اوزبکی آگره یه ارسال ایدوب ونیجه
خانلری وسلطانلری کمی سنبله و بیانه یه وگنونیجه
کوندرب هرجانبده بکلو ولشکرلر جنك اوزره
ایکن بزدخی لاهوره وارمش بولنوب حاکم اولان میرزا
شاه یول ویرمیوب البته پادشاه وارمینجه رخصت
یوقدر دیوب همایون پادشاه احوالی عرض ایدوب
اوردوی همایونه ارسال ایدولك دیو فرمان کلوب
ذکر اولان ما بینده برآی مقداری زمان نچوب اخر
الامر جملوزی پادشاه ارسال ایدوب ویالمزجه
آدم قوشب بالضروری روانه اولب دریای سلطانپور
کشتیلر ایله عبور اولنوب حصار فیروزشاه بولی ایله
یکرمی کون مقداری یوریب غایت ذی القعدده
پای تخت هنده یعنی شهر دهلی یه وارلدقده همایون
پادشاه خبرالوب خان خانانی وسایر خانلرن و
سلطانلرن دورتیوز فیل ونیجه بیك آدم ایله دولتلو
وسعادتلو پادشاهم حضرتلرینك عزت وحرمتنه

استقبال ایچون ارسال ایدوب و بو بنده یه کندو
بدکلرندن بر خاص آت و ایکی خلعت و خرجلق کوندروب
اول کون انده خان خانان عالی ضیا قنلو ایدوب
و دیار هند ده دیوان اکثر کیجه ایله اولمغین
اخشام زماننده تعظیم و تکریم ایله پادشاهک
دیوان همایوننه ایلتوب الهدایا قدر من یهدی
نحو اسنخ حقیرانه بر مقدار تحف عرض اولنك پادشاه
ایله ملاقات اندك ده هندستان فتحنه لمؤلفه

شه جم رتبت و همایون بخت • یتی اقلیم هند که چون آتش
قردی افغانی دهلنی الدی • بولدی فرمان بری باری سرکش
اول فتحه ایتدیلر تاریخ • طالع دولت همایونش ۹۶۲

دیو تاریخ دیبوب و ایکی غزل عرض اولندی اولکسی

اکر که حالمه رحم ایتمکای حبیب منینک •
• علاجی قاید اطبا دردمه طبیب منینک
وصال یاری منکا قیلماس ابردی حق روزی •
• ازلدین ای دل اکر بولمسه نصیب منینک
شراب لعلینک ایچوب مست اولاند ای ساقی •

آکند

مکر که کیرمکای ایلکیمکا هیچ رقیب منینک

روا مدر دیمکایسین منینک اوچون هرکز

نچوک دوری غم هجریمدین اول غریب منینک

یوزینی کاتبی کورکج هزار عشوه بیلان

قول اندی کونکلومی اول شوخ دلفریب منینک

ایکنچی غزل بودورکه خامهٔ عنبر بیله کافوری صفحه یه تحریر اولندی

وصل امیدیم یوق منینک مشتاق روی یارمین

آرزو قیلمم بهشتی عاشق دیدارمین

ای طبیبیم ایشکینک دار الشفا سیدین مکا

شربت لعلینکنی بیر دردینک بیلا بیمارمین

عقل و فکر و صبر هوشم قیلدی یغما عشق یار

وادی هجرانده قالدیم نی قیلای ناچارمین

مجلس خاصه رقیب روسیهنی چاللمه

ساقیا شکل قبیحیدین انینک بیزارمین

کاتبی خسرو بولوبدور نظم ارا شیرین کلام

وصف لعل یار بیرله مین شکر گفتارمین

ذکر اولنان غزللردن پادشاه خیلی ذوق ایدوب

رخصت طلب ایلدکده رضا کوسترمیوب بو حقیره
برکلو ربعنی یوزلك وظیفه ایله برکنه وخرجه
جایکیر ویروب وهر بولداشه بورلك یعنی یوزبك
اقچه درلك تعیین ایدوب بو حقیر دخی قبول
قیلمیوب کتمکه رخصت طلب اتدکده بر ییل یاری
بزمله اول دیوا برام ایدوب بوکمینه دخی
جواب ویروب سعادتلو پادشاهك امر شریفی ایله
دریایه چقوب کفار خاکسار ایله جنك ایدوب
وطوفانله دیار هندده دوشدك بزم دردولتده
وارممز لازمدر که کفار خاکسارك احوالی دولتلو
پادشاهه معلوم اولوب مرجو درکه ولایت کجرات
کافرلندن خلاص اوله دیدکده پادشاه حضرتلرینه
ایلجی ارسال ایدوب سنك عذرك عرض اولسون
دیو بیورد قلرنده مبرك قال فخر الانام والامم
اتقوا عن مواضع التهم دیو بیورلمش ایکن بن بوکی
اختیار اتمك احتمال دکلدر زیرا عن قصد بوولا
یته کلوب روممه ایلجی کوندرمش اولورم دیو

33

انواع تضرع ونیاز اولندقده رخصت عنایت
اولنوب امّا اوج آی برشکال یعنی باران زمانیده
بوللر قیشدر کیبد ملك ممکن دکلدر اول زمانه
دك توقف ایله وعمل کسوف وخسوفی زیجه
وتقویم کلی یه مراجعت اولدقده اسطرلاب عملی ایله
طریقین کوستر ودایرهٔ معدل رساله سن تعلیم
ایله آکر اوج آیدن اقل مراد حاصل اولور سه
ذخی رخصتدر دیو عهد وامان ایدوب بالضروری
توقف اولنوب کمنکدن مأیوس اولنجق الیأس احدی
الراحتین ایله عامل اولدق امّا نه کیجه نه کیجه
ونه کوندز نه کوندز در اصلا راحت یوزن کور
میوب آخر پادشاهه ذکر اولنان رساله سن اوله
الی آخره تعلیم اولنوب عمل کسوف وخسوف اسطرلاب
عملی ایله کوستریلوب اتفاق اورنالقده اکره فتح
اولوب انك فتحنه دخی تاریخ تکلف ایدوب علی الفور
فلك رفعت همایون شاه غازی • صالوربر تولو آسی مهر وماهه
ینشتی هنده قلدی دهلنی فتح • نزول ایتی حصاردین پناهه

ویلوب

يياردي نيجه خاني اكره ساري ● بيرب كوب استمالتلو سپاه
دوام دولتنده فتحي انينك ● مبشر بولدي منت اول آلهه
ايتي اكه براكسكلي تاريخ ● مبارك بولسون اكره پادشاه

ذكر اولنان تاريخ خيلي پسند يده دوشوب اتفاق
بركون تقريبله پادشاه سلطان محمود بكرينك
احوالي عرض اولنوب عهد نامه كوندرلمك التماس
اولنوب حين قبولده واقع اولوب عهد نامه ارسال
ايدوب طغري يرينه زعفرانلي پنجه سن اوروب
سلطان محموده واصل اولدقده بو حقيره سلطان
وو زيري منلا ياري مكتوب يازوب سلطان مكتو
بنك مفهومي بو ايديكم ذكر اولندي صورة مكتوب سلطان محمود
آشتياق وآرزومندليق لاردين سونك سوز اولنو
ركم تا بو محبّ مخلص كه اول دولت ملاقات وسعادت
مقالات دين محروم بولديكيجه وكوندز بوفكر و
ذكرده ايديكم يارب قچن بولغاي كم اول سعادت
پناه حضرت پادشاه ظفر دستكاهنينك دركا
هيده بتيب هرسوزكه بو فقير والا ربنك اراسيده

دولتخواه

34

دولتخواهلق بابیده اوتوبتور عرضغه بتکوروب
هر قیل و قالی کیم اول مجلس عالیده اوتکای بارچه‌سنی
مشروح بتیب بوساری یبارکای لار بو اثناده آدم
کیلیب تاج خاصه ومفتوح تون کیتوروب فرمان
عهدنامه‌نی بیر دیلار چون حضرت پادشاه دین
پناهنینک مبارک پنجه لارینی اول فرمان بوزیده
بو فقیر کوردی بیلدیکیم بو نیابت اول سعادت پناهینکدر
زعفرانلق پنجه‌سی کون پنجه‌سی قیلدی بست • بو مثل مشهوردر کیم دست بر
واول فرمان نینک حاشیه‌سیده حضرت پادشاه
دین پناه اوزلاری کلک گوهر نثارلاری بیلن مرقوم
قیلیب ایردیلار کیم وحید الدهر فرید العصر امیر سیدی علی
باری سوزکنی عرضغه بتکوردی و درجهٔ قبول
تاپتی دیو بیورمش انشاء الله تعالی بو رابطه که
سیزنینک و بیزنینک ارامزده دنیاده کیم نصیب
بولوبتور آخرتده هم یوزموبچه بولغای دیو انواع محبتلر
عرض ایلدلر و منلا یارینک مکتوبینک صورتی بو ایدی

صورت مکتوب منلا یاری

بو قاری نا بو غیده عوض دعا و ثنا دین سونك معروض
رای مهر آرای وضمیر فرح افزای اولکیم تا بو ذره عجز
قلیل الاستطاعة دولت ملازمت وسعادت مواصلت
دین محروم دور لحظه بلکه لمحه یادلاریدین غافل ایماس
منداباری: چو غربت ایچره منکا وصلکز نصیب ایماس
من غریبنی کوز صورسکز غریب ایماس
داعی اول حضرت دین عهد نامه برلا مکتوب شریف
کیلتورمادیلار حضرت نواب سلطان وبو اسیر وادی
هجرانغه بسی کلفت بولدی وهر زمان سلطان کیوان ایوان
ایتورلار کم اولار دین کوب منفعل هر خدمت شایسته
قیلمادوك وتقصیر کوب بولدی باری
ای دوست خلاف دوستداری قیلما غربتده قویب کوب منکا خوار زی قیلما
غفلتنی اونیت موینچه مینینك خالدین بار سنی اونتما ترك یاری قیلما
چون اطناب موجب ملال خاطر ایردی بو ز باغیغه
اختصار قیلیب دعا بنیلکه دیونی حد نیازلر عرض
ایدوب سلطانك مکتوبی پادشاه عرض اولنوب
دست بر بالای دست مثلندن غایت ذوق ایدوب

35

بو حقیره نظره دیمك تكلیف ایدوب غایت خوب
محلده ردبوب ایرتسی دیئلوب المأمور معذور
العذر عند کرام الناس مقبول اعتذاری ایله عرض و التماس

دست چون آلودنینك ایتی بیخه مرجاننی بست •

• بو مثلده ایل ارا کیم دست بر بالای دست
اولیبی میکون اکر مجلسده بر دم بولمغای •

• ساقی قان یغلاب صراحی جام می بولسون شکست
مست عشقه اهل تقوی طعنی قویسون اینکن •

• دایما هشیار اراسیده بولور معذور مست
ظاهرین کورمه کشینك باطنیغه قیل نظر •

• زاهدا معنی غه باق آدم ایماس صورت پرست
باعث کیفیتکی قایده ذوق ایتکی سنك •

• ایچمکان وحدت شرابن کاتبی روز الست
ذکر اولان غزلی پادشاه کوروب انواع استحسانلر
ایدوب بو کمینه بنده یه میر علی شیر ثانی دیو خطاب
ایلیوب فقیر دخی میر علی شیره ثانی اولمز بیروی
اولوب خوشه چینی اولمغه افتدا را اولسه راضی

تمنا ایدرم که بولسون شکست

اولوب ردف دیوب تکرار پادشاه حق علیمه برکه بو بیل
اکر بو روشه وزرش اولنه چغتای طایفه سنده
میر علی شیری اوننده وررسن دیو خیلی لطفلر
کوستروب برکون بینه اثنای مصاحبت ده مقرب
میرزا الرندن خوش حال بک نام برجوان بی بدل
پادشاهک اوق ویای قورجیسی وداخل صحبتی
اولوب اکثر مجلسک مباحثه شعریه ایدردی
برکون اول جوان بی بدل مناسبت ایله بو بنده یه
ایکی غزل تکلیف ایدوب وقافیه ورديف تعیین
قیلوب ایرنسی دیلوب اول مجلس هما یونده اوقندی لمؤلفه
رخلوی کیفیت میدین قحکم ال دور
ساقیا تا نیر مین اول کلچهره نی خوش حالده
نقد عمر کنی متاع وصلغه خرج ایتکانبک
دل بیلن کنکشنی قوی عالمغه اول دلالده
مرده لر احیا سیده لعلی مسیحا در ولی
زلفی جادو چشمی فتان غمزه سی قتالدر
لبلری یار نینک چوچوکدر دل نیجوک میل ایتکای

هرنی نسبه کم چوچوک بولغانی کوکل میل الدی ●
● تلبه بولب بیغلمه قلاش مین دیب کاتبی
سیم اشک برله درون سینه مالامال دی ●

ایکنجی غزل بودر

چین دور زلفینکه جادولیغ انی یالغان ایماس ●
● کفر اسنادی خط ینکغه ای صنم بهتان ایماس
شربت لعلینکنی بیر مین خسته که دارو قوی ●
● ای طبیبم اول منینک دردیمغه درمان ایماس
عیب ایماس مولاف عشق اورماق کیلیب عشاق ارا ●
● عشق میدانیده آنینک کم بشی غلطان ایماس
یارغه آینینک قیلسون اغیار برله گفت وگو ●
● هم نفس بولموق ملک شیطان بیلان جسمان ایماس
عبد وصلی تیرکه اول قاشی یا اینک کاتبی ●
● قبله دن یانسون یوزی هر کم آکا قربان ایماس
ذکر اولنان غزللر ولایت هندده شهرت بولوب
هرکس ورد زبان ایدب اتفاق برکون میرزالر
دن پادشاهک افتابه جیسی عبد الرحمن بیک

نام برجوان نورسیده اولب اول دنخی پادشاهك
خیلی مقبول مصاحبی و زیاده نازلسی ایکی اکثر
صحبت خاصلرنده بیله مجلسده اوتوروب اول دنخی
داخل صحبت اولوب گفت وگو ایدردی آنك ایله
دنخی نیجه دفعه مشاعره اولنوب مناسبنی ایله ایکی
غزل دنخی دینلدی اولکسی بودر لمؤلفه

اول پری چهره چمن نازایلکای • نالهٔ غهٔ عشاق اغاز ایلکای
بیردر اول غنچه نك دل بلبلی • گلشن کوییه پرواز ایلکای
عاشق اولدر بزم غمده ساقیا • ناله سن نی برله دمساز ایلکای
اینلر بیله همسفال ایلب مینی • اوم برین عالمده ممتاز ایلکای
دلبر اولدر عاشقه ای کاتبی • لطفنی کوب جورنی آز ایلکای

ایکنجی غزل بودر

تشبیه اینب لبنکغه اوزن باده قیلدی نفع •
• نرگس کوزنیکغه اوخشر ایناری خماری دفع
دعون میسر اولسه دعا برله اول پری •
• اغیاری بردعا بیلن اسان ایروردی دفع
اول ای حجاب اینربوزکه زلفین ابروش •

کبل ای صبا بتیش اراد بن قبل حجابی رفع
کوردکجه قامتکنی سجود ایتدکم بوکیم
دیولر نماز جایز ایماس بولمایجه شفع
یا ثیب یا قیلسه دل بولا دردهنی کاتبی
نار فراق یارجه وجودمنی قیلدی سفع

والحاصل انلر ایله روز شب بر آن مباحثه دن خالی
اولمیوب وهرکز پادشاهدن بردم ایرو اولنمازدی
برکون پادشاه بوحقیره ولایت رومی کوبدر یوخسه
هندوستانی کوبدر دیو سؤال ایلدی بو بنده دخی
پادشاهم اکر رومدن مراد نفس روم ایسه اول
ولایت سیواسدر بو تقدیرجه هندوستان خوبدر
اما پادشاه رومه تابع اولان ممالک ایسه هند
انک عشر عاشرنجه بوقدر دیو جواب ویردم پادشاه
دخی جمله سیدر دیجک پادشاهم بوحقیره لایح
اولان اولدرکه اسکندر ذو القرنین دنیایه حکم
ایدوب یدی اقلیمه مالک اولماسی غالبا پادشاه
روم اولدوغی کبیدر زیرا تواریخده اسکندرک

عمری ومدت سلطنتی معلوم دراول تقدیرجه
اسکندرشاه کلیا اقالیم سبعه بی سرایدوب
حکم ایتمك عقلا محالدر زیرا ربع مسکونك طولی
یوزسکسن درجه وخط استوادن عرضی التمشر
التی درجه درانك مساحتی کتب هیأیده
درت بیك کره بیك والتی یوز التمش سکز بیك
التی یوز بتمش فرسخدر ایله اولسه انك جملسین
سیرایدوب حکم ایتمك میسردکلدر غالبا هر
اقلیمدن پادشاه روم کبی حصه دار اولب
انکچون یدی اقلیمه حکم اتدی دینور دیجك
پادشاه رومك یدی اقلیمه حصه سی
وارمیدر دیو سوال ایلدی جواب ایده اولا یمن اقلیم
ومکه شریف اقلیم ثانیدن ومصر اقلیم ثالثدن
وحلب اقلیم رابعدن ودار السلطنه محروسه
قسطنطنیه اقلیم خامسدن وکفه اقلیم
سادسدن وبدون اقلیم سابعدن در بونلرك
برنده پادشاه رومك بکلر بکیلری وقاضیلری

اولر

اولوب بنحکم و حکومت ایدرلر و بوندن غیری
حق علیمدرکه ولایت گجرات ده سرت نام بندر
ده خواجه بخشی وقوه حسن سوداگرلردن
مسموعمدرکه ولایت چین ده بیرام اولوب سودا
گرلر بیرام نمازن قلمغه مراد ایدنوب هر طایفه کندو
شاهلری نامنه خطبه اوقنمغه مراد ایدندکلرنده
روم سوداگرلری خاقان چینه واروب بزم
پادشاهمز مکه و مدینه و قبله پادشاهیدر
دیو عرض ایتدکده کافر ایکن انصاف ایدوب
مکه و مدینه پادشاهی ادینه خطبه اوقنمق
دیو حکم ایدوب رومی سوداگرلر خطیبه خلعت
گیدوروب و فیله بندروب شهری گزدوروب
بعده بیرام نمازن قیلوب ولایت چینده پادشاه
روم آدینه خطبه اوقنوب بو مقوله احوال
کیملک حقنده اولمشدر دیجک انصاف ایدوب
خانلرنه و سلطانلرنه خطاب ایلیوب حق بودرکه
روی زمینده پادشاهلق نامی دولتلو خداوند

کارک حقیده راوزکه نینک دکلدر دیو اعتراف
ایلدی وبنه برکون قرم خاندن سوآل ایدوب
آکا دخی سلطانلغی سعادتلو پادشاه ویرور دیو
جواب ویردکده اول صاحب خطبه وصاحب سکه
درر دیو استماع اولنور دیجک بلی پادشاهم سایر
پادشاهلردن پادشاهمزک کلی امتیازی اولدرکه
صاحب خطبه وصاحب سکه پادشاهلق عنایت
ایدر دیوجک تسلیم ایدوب پادشاه حضرتلرینه
دعالر ایلدیلر برکون پادشاه ایله مشایخ دهلی
زیارت اولنمق ایچون سوآرا ولب شیخ قطب الدین
پیر دهلی وشیخ نظام ولی وشیخ فرید شکر کنج
ومیرخسرو دهلوی ومیرحسن دهلوی زیارت
اولنوب اتفاق میرخسروک اوزرنده مرحومک
اشعارندن کفت وکو اولنوب دریای ابرارک
مطلعی واکا نظیره اولان مطالع ذکر اولندقده
اول محلده بو حقیره بدیهی بر مطلع لایح اولوب
پادشاهه اکرچه کسنا خلقدر اما میرخسروک

دوحانخ

روحانیتی قوتیدرکه برمطلع طلوع ایلدیکی دیجك
پادشاه اوکی دیوابرام ایلدی لمؤلفه
هرکه قانع شد به یك نان پاره مردم بهترست •
• کار او از جملۀ شاهان عالم بهتراست
دینلدکه پادشاه حال ابد بنوب والله العظیم
این بهتراست دیو استحسان ایلدی غرض مطلعی
ذکر اتمك دکلدر همان همایون پادشاهك لطف
طبعیدرکه ابهام ابدوب این بهتراست دیدوکیدر
اتفاق برکون دخی میرزا الردن مهرداری شاهین
بیك برجوان که پادشاهك غایت مقبولی وهم
سری ایدی آکا اروب پادشاه حضرتندن اجازت
مراد ابدنوب تهیا ولمامشیجون ایکی غزل دینلدی لمؤلفه
هرسحر ای یوزی کل کلشن کوینکغه باریب •
• بیغلا راحوالنی دل شبنم اشکمنی تاریب ترتیب
کورکج ای غنچه دهن کل یوزنکی کلشنده •
• کل بیلان غنچه خجل بولدی حیادین قزاریب
ای طبیبم دل مجروح شفا تابسه نی بار •

سین شکرلبنی قرابا غرنغه برلحظه ساریب •
بورکم هجرالی بیرله نجوک برخوندر
کورکزای دلانی اولخونیغه باغریکنی یاریب •
کاتبی سین ره عشقا بجره سرامد بولدنک
تاشنی • تاشله فرهادله مجنونغی الارقالدارب

ایکنجی غزل بودر

کریکی اوقنه فتنه بارک کمان یسار • دل سینم اوزره بتبه داغم نشانیسار
مغرور بولمه حسنکه ای فتنه کمان • رستملرک کماننی اخرزمان یسار
بی‌تاب بولسه دل تب هجرکدن ای بری • آهم ترحم ایلب اکا سایبان یسار
قصروصال یاره کونکل قلمغه عروج • عاشق کمند آهی انکا نردبان یسار
دل برشنغه چیکردراشکمنی کاتبی • اوخشارکه یار بار معجون ارمغان یسار

ذکراولنان غزللری اراده همان بو ساغه اولوب تکی حد
تضرع ونیازا ولنوب اولدنجی انواع وعده‌لر قیلوب
اخربرکون نشاط خبرن ویروب رخصت زمانیده
پادشاه احوالکی نظم ایدوب اعلام ایلدیجک
عرضه داشت بازیلوب زمان پرشکال تمام اولدی
شمدیدن صکره کتمک محلیدر دیو احوالمز عرض

چیکدنی در

اولنب مناسبتی ایله ایکی غزل دخی دیندی
دولت سنک بیلان اگر ای دل بولور یار
قیلغای وفالر اول صنم شوخ شیوه کار
بر بیر که کیلسه خاک رهک برله ای پری
توفراقچه بولمغایدی اینک الیده ایپار
شفتالو صورسه اول لبی عنابلرغه کر
هر قیسی خشم ایتب اینتور که ناری بار
کریه قیلوب اشیکنکه یوز سورتدکم بوکم
کوز یاشینی بولورسه سویر غال قیلدی نثار
یوقاری تا یوغیده شها فورقه ایمنه
دردینی کاتبی سکه عرض ایلسه نی بار

ایکنجیسی روم طرزی اوستنه نسطر اولنمشدر

غافل اولمه دوشدگ بر ملک هندستانده
میل ایدوب انده قلنلر جمله سرگردانده
عالمی گشت ایلینلر دیدیلر بالاتفاق
حق بودر دنیاده جنت ملکت عثمانده
وار ایسه انده بر نظر کورمک احبابک یوزن

بلمش اولای خسته دل هر درد که درمانده
دوش ایاغینه همایون پادشاهک رخصت ال
دایماً دوشمشلره انک اشی احساندر
میل اید رسه قالمغه دل طفلی هند ستانده
کاتبی اوبه سن اکا اولدنجی اوغلاندر
ذکر اولنان عرضه داشتی وغزلکری پادشاه
کوروب مرحمت وشفقت ایدوب رخصت
عنایت ایلیوب وتوبنده یه نکرارآت وسروپا
یعنی خلعت وبول خرجلغی احسان قیلوب
سعادتلو پادشاه حضرتلرینه کتابت یازب
وبول فرمانی ویروب کتمك اوزره ایکن حکمت
اللهك جمعه کون اخشام نمازی وقتنده
پادشاه خلقه کورونش ایدوب قصردن اینرکن
اذان اوقنوب دایما عادت شریفه لری اذان
اوقندقده درجوکب تعظیما اوتورر لردی
اتفاق بینه ایلنه اتمك مراد ایدنوب اولحظه
الحذر لا یغنی عن القدر مفهومنجه بزدباندك

دوشنبه مبارك باشلری مجروح وبازولری
شكسته اولوب عالم بری برینه گردی برایكی
گون توقف اولنوب اطرافه نامه لر براكنده
اولوب پادشاه الحمد لله خوش حالدر دینلوب
وفقرایه وصلحایه تصدقلر ولشكره انعام و
احسانلر ویرلوب اوچنجی گون دوشنبه گونی
دار زحمتدن جوار رحمته انتقال ایدوب
انا لله وانا الیه راجعون اوغلی جلال الدین اكبر
میرزا خان خانانله شاه ابو المعالی یه گورسك
ایچون مقدما گتمشلردی همان دم ایشك آغاسنی
انلره ارسال ایدوب پادشاه فتنه اولان
خانلر وسلطانلر خیلی مضطرب اولوب احوالمز
نیجه اولور دیدگلرنده فقیر استمالت ویروب
مرحوم ومغفور سلطان سلیم خان علیه الرحمة
والغفران حضرتلری آخرته ارتحال ایتدكده سعادتلو
پادشاه تختنه گلنجه مرحوم پیری پاشا انواع
تدبیرلر ایدوب خلق آگاه اولمدی سزدخی

برندارك ابد كله اوغلی نه خبر وار نجیه دكن
كمسنه واقف اولمیه دیجك انلر دخی خوب
تدبیرلرد رایدوب كماكان دیوان شولنی
چكلوب وخاصه اولوشی امرایه چقوب
وعادت اوزره مناصب ویرلیب برگون پادشاه
چارباغه كیدردیوآن حاضرلنوب هوا خوش
اولمدی دیو فراغت اولنوب ایرتسی خلقه
كورونیشد ردینلوب متحمل ساعت خوت دكلدر
دیو منع اندكلرنده لشكر اضطراب ایلیوب
اخر پادشاهك مصاحبلرندن منلا بی كسبی
دیرلر بركمسنه قدیمدن یار و پادشاهه مفدا
مشابهتی وار ایدی اما قدی كوتاه ایدی شنبه
كون منلای مزبوری دریای مشرف برایوان او
زرنده تخته چوروب پادشاهك لباسن كیدروب
یوزن و كوزن صاروب خوش حال بیك نقاشنده
و میر منشی مقابله سنده طوروب جمیع سلطانلر
و میرزالر و رعایا و عوام الناس كلوب لب دریادن

پادشاهی کوروب دعالر اندیلر و شادیانه چالنوب
و طبیبه خلعت و یرلوب پادشاهك صحتی مقرر
اولدی همان ایرتسی بو فقیر وار وب امرایه وداع
ایدوب پادشاهك صحتی خبری ایله اواسط
ربیع الاولده پنجشنبه کون لاهوره عزم اولنوب
اندن شهر سونی پته اندن پانی پته اندن قرناله
کلوب بعده تانیسره اندن شهر تمانیه ایریلوب
انده حاکم اولان قره بهادر سلطان پادشاه
کورونیش قیلدی دیو خبر و یریلوب وهر یرده
پادشاه صاعد ردیو کلمات اولنوب آخر سهرند
یولی ایله ماجواره یه آندن باجواره یه وارلوب
و دریای سلطان پور کشتیلر ایله عبور اولنوب
والحاصل بحکم الغار ایلیوب ماه ربیع الاخرك
اولنده تکرار لاهوره کلنوب و جلال الدین
اکبر میرزا پادشاه اولوب لشکرده جلوس و یرلوب
لاهورده و غیری یرلرده آدینه خطبه اوقنوب
لاهور حاکمی میرزا شاه بزه ینه یول و یرمیوب

بادشاهدن امر کلدی که بر فرد کابله و قندهاره
کتمیه دیجک تکرار بادشاه جانبنه عزم اولنوب
کلنوره وار یلوب اندن قلعهٔ مانکوت مقابله
سنه واروب جلال الدین اکبر پاشاه و خان
خانانله ملاقات ایدوب بیرام خانک خواجه سی
منلا بیر محمدی میرزا کوندروب فترت زماننده
بر قاج کون بونده برمله اولمق جایز اولورسه
ولایت هند وسندک هر نه محلی مراد اولورسه
اکا تعیین اولنسون دیو سورد قلرنده فقیر همانده
مرحوم پادشاهک فرمانلرن الوب وفوتنی
ایچون تاریخ وتعریض کونه بر غزل دنلوب عرض اولندی
هند لجیدا بر همای ایردی همایون پادشاه
بردم ایجرا بولدی شونقار ایلدی عزم اله
اول مصیبتنی ایشتکاج تجغوب زاری بیلان
اینکز تاریخ فوت اولدی همایون پادشاه
ومناسبتی ایله بر غزل دخی دینلدی لمؤلفه
غرض جور وجفا ایماس جهانک شاهی بولماقدین

سافتی

سافین عشاقینک ای مه خدنک اهی بولماقدین
شه روملک ایشیکیده باریب دایم کدا بولموق
منکا بهر کئور رکوب هند وسند شاهی بولماقدین
حبیبک کویده منکا رقیب اولموق تیلار همراه
خدایا منی سن ساقلا انینک همراهی بولماقدین
مینی اولتورسه اولخونی قوینک سنی قیلک زغیرت
مراد اولدر کشینک کیشی دولتخواهی بولماقدین
وفا قیلماق میسر بولسه سنکا ای جفا پیشه
رقیبنک کا بنی غم نار یغین اکاهی بولماقدین
میرزا خوش حال اولب و اتاسینک فرمانلرن کورب
رخصت ویروب کابله بر مقدار ادم ایله دورت
بلکوندروب بیزی دنجی انلره قوشوب بیله
لاهوره کلنوب و شاه ابو المعالی طوتب بند بیله قلعه
لاهوره کوندروب حبس اندیلر و بو حقیره تاریخ
جاینه سیجون بروانه ویروب بهره دن
برلک خرجلق همت ایدوب بکلر ایله لاهور
ده جمع اولب کتمک تدارک کنده اولدق

عجایب هندك بیاننده در

وهندك عجایبن وغرایبن سیر ایدوب جمله‌ء
غرایبندن بری دخی بودر که کفره سنه اهل کجرات
بانیان • واهل هندستان هند ودیرلر انلر کتابی
دکللر درعالمك قِدَمنه قائللردر • بری اولسه
الوسی درسنه یوکلنوب دریا کنارنه کلورلر
اولون اتشه یاقرلر اگرارالوب عورت قالسه
اگرعلمدن نالمش اولسه انی یاقمزلر واگرارَه
وارمغه قابل اولسه انی خواه ناخواه یاقرلر
عورت کند وحسن اختیاری ایله یانسه فومی
سازلر ایله شاذیلق لرایدرلر • اگر اهل اسلامدن
بر مقدار کمسنه جمع اولب یاقمق استرکن اللرندن
ضربی السه لر انلرك ملکی اولوراير قطلب ایمزلرلر
اول سببدن پادشاه جانبندن ادملر الوب
یانارکن حاضر اولورلر تا برکمسنه مانع اولوب
اللرندن المیه لر وبری دخی بودرکم معلّم آهولر
اولور شاخلرنده یعنی بوینوزلرنده بررکمند

اولوب شکار اوزرنه وحشی اهولره اتلری
صلولر وارجی اول اهولرکند وجنسلو بنی کورز
الجنس الی الجنس یمیل مفهومنجه میل ایدوب
کلورلر باش باشه ویرورلر هماندم ذکر اولاکمندی
انلرک شاخلرنه تجورب کند ولو
دولر اهو حرکت ایتدکجه کمند محکم اولور
قاچمغه قادر اولمز وارب طونرلر جمیعی دیار
هندده اهولری بو اوسلوب اوزرینه شکار
ایدرلر • وسابانده بی حد کاومیشلر اولور
انی دخی فیل ایله شکار ایدرلرمش مثلا فیلک
اوزرنده قلعه لر ایدوب ایچنه ادملر کروب
صحرالرده کزرلر تخنکه فیل کاومیشه ایرشه
ایکی دیشی ایله بصوب حفظ ایدر صیادلر اشوب
بوغازلرلرمش • وکاو وقطاسک دخی سایاتسنی
بومنوال اوزرنه اولورلر اما انک قوتی سایر
حیواناته بکزمز و دیلنده بر مرتبه ده قوت
اولورکه اتلو ادمی دلی ایله اورسه یغار حتی

الجنس

همایون پادشاهدن مسموعمدرکه بر زمان
برکاو قطاس بر آدمی قووب آخر الامر بیچاره
آدمی نلچار اولوب یوزی اوزرینه دوشش
کاومز بور اولفتاده بی دلی ایله اوکجه سندن
باشنه وار بجه بلا مغله بلا کاج قیلدی یعنی
دریسنی صویدی دیومین ایلدی • وقطاسك
اعلاسی ولایت بجوایجنده اولور غالبا بجوی
قطاس دیدك بجوایجدن ترخیم اولمقدر زیرا
قطاس حقیقتده بریدر بجویه کلدر • اکر دیار
هندك غرایبن ذکر ایدرسك صددد دن
چقلور ایله اولسه اواسط ربیع الاخروده لاهور
دن کابله عزم اولنوب دریای لاهور کشتیلر ایله
عبور اولندی واندن غیری بر نهر عظیمه کلوب
کچمکه کشتی بولنموب کتلر یعنی سریرلر پیدا
ایلیوب وکوزه لر ایله کلك تغلیوب انی دخی
کچوب اندن بهره یه واریلوب دریای بهره
دخی کشتیلر ایله عبور اولندی میرزانك

روانه سی خواجه بهره یه کوستربلوب والله
العظیم پادشاه فوت اولمغین خلقدن مال
النمدی هنوز اوزرلرنده در آدم قوشلق اوج
دورت کونده جمع اولنسون بیقصور تسلیم اولنه
دیدکده همراه اولان میربابوس وسایر بکلر
ایله مشاوره ایدوب شاه ابوالمعالی لاهور
قلعه سندن قاچوب نه جانبه کتدوکی معلوم
اولمابوب بعضیلر کابل طرفنه کیدی دیوب
انده فرنداشی کهمرد بکی اولمغین بکلر خوف
ایدوب طورمغه قابلیت اولمیوب سربر قاچ کون
طورلر خرجلق الوب صوکره کلوک اما بوللرده
خوف وخطر وارد ردیجك بولدا شلر ایله کرجی
مشورت اولنوب من قنع شبع ومن طمع ذل مفهومی
ایله عامل اولوب خرجلقدن فراغت ایدهلم همرا
هلردن ایرلمق مناسب دکلدر دیدکده جملهسی
راضی اولوب معاً روانه اولندی ودریای
خوشاب دخی کشتیلر له عبور اولنوب بعده نیلاو

وار یلوب آو ولدخی کذلك کشتی لر ایله عبور اولنوب
باختر زمینه قدم بصلدی
باختر زمینده یعنی زابلستانده واقع اولان سرکذشتی
مبارك جماذی الاولك غرۀ سنده نیلابدن شهر
کابله متوجه اولب امّا آدم خان دیمکله معروف
افغاندن خیلی خوف ایدوب اخشامدن الغار
اولنوب صباح اولنجه کوتل یعنی طاغ دربنده
ایرشوب طایفهٔ افغان بی خبر ایکن علی السّحر
کوتله عزم اولنوب سر کوتله ایرنجه بجه بیك
طایفهٔ افغان ایرشوب توفنك حواله ایدوب
جنك ایدرك حقّك عنایتی ایله خلاص اولنوب
شهر پرشوره کلندی بعده کوتل خیبر اشلوب
شهر جوشالی یه کلنوب ذکر اولنان طاغلرده
ایکی کرکدان تماشا اولنوب هر بریسی بر کوجك
فیل مقداری الندە بر بوینوزی وار نهایتی
ایکی قارش مقداری امّا ولایت حبشده
اولان کرکدانلرك زیاده اولوردیو مشهوردر

بعده

بعده لمغانه کلنوب هزارا ایچندن بیک بلابله
باختر زمینه یعنی ولایت زابلستانه کلنوب
بای بختی اولان شهر کابله ایرشوب همایون
پادشاه مرحوملك اوغللری محمد حکیم میرزا وفرخ
فال میرزا لری کورب ومنعم خان ایله ملاقات
ایدوب همایون پادشاه مرحوملك فرمانلرن
کورب عزت ایدوب کابل بر لطیف شهر اولب
اطرافی قارلو طاغلر واوکی اقار صولو چارباغلر
وهر طرفنده عیش وعشرتلر وبزم وصحبتلر کوشه
بکوشه رعنا وزیبا لولیلر انواع ذوق وصفالر
ایدوب کونه کونه ساز وسوز ایله خلقی دایما نشاط
وعشرت وشاذی وجمعیت اوزره در لمؤلفه
اولو دمی هرکز آدم حوره مایل • وار بکن لولیان شهر کابل
اما مجلسی کوز مزه کورنیوب وبر آن وطن ارزوسی
دلمزدن چقمیوب کتمك مراد ایدنوب منعم خان
رضا ویرمیوب بو للرده محکم قار وار در کوتلی
هندك بو محلده چلمك ممکن دکلدر بر قاچ کون

توقف ایدك دیوب فقیر دخی همة الرجال تقلع
الجبال دیو بیورمشلردر همت کرك دیجك طایفه
قراشی و بشابی اوزرنه حاکم اولان میرندزی
بی فوشب ذکر اولان طایفه دن اتلاری وبرتا
کونلدن اشورمق ایچون اوجیوز آدم امر ایدوب
مبارك جماذی الآخرك اوایلنده روانه اولوب
قره باغه اندن شهر جاریکلیرانه بعده پروان
شهرینه واریلوب اندن میرندزی نك اولکسنه
واروب ذکر اولنان اشخاصی میرندزی جمع
ایدوب فی الواقع اتلری وبرنالی ارقالرایله برابر
چقاروب والحاصل بیك بلا بله کونل اشیلوب
اول کون طاغ دبنده برکندده قرار اولندی
ولایت بدخشانده و ختلانده واقع اولان احوالی بلدر
مبارك رجبك اولنده شهر اندرابه واریلوب
اندن ولایت بدخشاندن تالیقانه واروب
انده بدخشان پادشاهی سلیمان شاه ایله اوغلی
ابراهیم میرزا ملاقات ایلیوب اولا وارلدوغی

1. ... vedget a Enderab

کون

47

کون میرزای مزبور قرشو کلوب بر چار باغده
کورونش ایدب بر مقدار تحفه و بر غزل ایله بولشدی
اکو بار غایسن اول آی قاشقه جسمکنی هلال ایله •
یوزون کورمک تلار بولسک کوزک یاشکنی آل ایله •
رقیبا اول صنمنک کفر زلفن قلمه اندیشه •
یوری قایت اندین اوزکفر کده بول اوزکه خیال ایله •
کدای کویی اولغای بزکو کل اول خواجه حسنک •
زکات وصلیدین بزکا یخون برماس سوآل ایله •
الفلرد اللرکس سینمه آد ایتمک استرسک •
رقیبک ای الف قامت باریب قدینی دال ایله •
اکر اکسیر عشقه طالب ایرسک واصل اولماقغه •
اوزنکنی کاتبی نار محبت بیرله قال ایله •
ذکر اولان غزلی میرزا او قیوب خیلی جه شعرشناس
اولوب مشاعره اولنوب ایرکسی حقیر انه ارمغان
پادشاه عرض اولنوب انلره دخی بر غزل ویرلدی
عالم ار واحدا کم اشنا بولدم سنکا •
حق بیلور تا اول زماندین مبتلا بولدم سنکا •

ایدینسه

کحل ابد ینور سه نه بار کردمنی ارباب نظر

حمد لله پادشاهم خاک پا بولدم سکا

ای کوکل عشقنک طریقن ساکه تفهیم ایلدم

غم یه شمدن کبر وکم رهنما بولدم سکا

کوی یاره عزم ایتر بکن تابع اول ای دل منکا

خاطرک جمع اولسون اندین بیشوا بولدم سکا

کنج غمدا کانبی حالیم کورب دلبر دیدی

شاز اول ای بیمار غم کیلدم شفا بولدم سکا

انلر دخی بی حد لطفلر کوستروب و بلخ خانی پیر محمد

خان الله براقخان مابیننده عداوت اولدوغن

ذکر ایدوب واول بوللرده مخاطره اولوب پیر محمد

خانک ابنی لری یعنی کوجک فرند اشلری قازان

اوغلین قوندوز و قوادیان و ترمید جانبلرین

فترت اوزره دراما بدخشان وختلان بولی

امن اوزره در اول جانبدن وارک دیوب

وبو حقیره پادشاه ومیرزاآت وخلعت احسان

ایدوب وختلانده جهانگیر علی خانه پادشا

هك خاتونی بیکوم سیکلیسی یعنی کوجك
همشیره سی اولوب کتابت ویروب اندن ذخی روانه
اولندی پای تخت بدخشانه یعنی شهر کشمه
کلنوب پادشاهك جارباغی و همایون پادشاهك
دوابه نام باغجه سی سیر اولنوب بعده قلعهٔ
ظفر یولی ایله شهر رسطاقه اندن بندر سمتی‌نه
کلنوب آب امو یعنی جیحون ارماغی طلوملر ایله
عبور اولنوب جانب کاشغردن ولایت ختلانه
داللی به واریلوب میر سید علی همدانی زیارت
اولنوب اندن ذخی شهر کولابه به واریلوب
جهانکیر علی خان ایله ملاقات ایدوب مکتوب
ویروب اون بش نفر آدم قوشب شهر چارسوبه
واروب اندن پل سنکینه اوغرایب کوپریدن
کجوب بدرقه اولنلره اجازت ویرلدیکی
ولایت توران یعنی ما وراء النهرده واقع اولان احوالی
شول کونکه کوپریدن عبور اولنوب توران
زمینه یعنی ما وراء النهره داخل اولدقده

بیان ایدر

کون انده ارام ایدوب ایرتسی روانه اولوب بنزلدن
اندن قصبۀ چهارشنبه‌یه وارلوب خواجه
یعقوب چرخی زیارت اولنوب اندن چغانیانه
یعنی حصار شادمانه وارلدی سلاطین اوزبکدن
قاغلغه اولان تیمور سلطانه واتالغی صاری پاشا
بیکه بولشوب اجازت النوب شهر دهنووده عباس
سلطانه کلوب بعده کوه سنکردک اشلوب واول
طاغدن متصل مانند باران قطرات نازل اولوب
ایاغی براولوب هر کیجه اقوب انده دخی حق تعالینک عجایب
صنعندن براولوقدرنی ظاهر وتماشا اولنوب خواجه
باک وخواجه غار زیارت اولنوب اندن شهر سبزه
یعنی کش دیمکله معروف شهره کلندی هاشم سلطان
بولشوب اولکجی یول ویروب سمرقند ایله شهر سبز
مابیننده اولان کوتل دخی بیک بلا بیله کچلوب قصبۀ
مصره اوغرایوب اندن روانه اولوب اوایل شعبان
المعظمده سمرقند بهشت مانند کلوب نورروز
احمد خان یعنی براق خان الله ملاقات ایدوب

1.er chaban a Samarcand

غخن

تحفه الحقیر حقیر مقتضا سنجه بر مقدار پیشکش
عرض اولنوب خان بوحقیره بر آت و باش اباق
یعنی منغد دخلعتلو عنایت اندلر مکر براق خانه
سعادتلو پادشاه عالمپناه حضرتلری شیخ عبد
اللطیف و داداش ایلچی ایله بر مقدار بونك
اندازکمسنه کوندرب و بر مقدار ضرب زن ارسال
ایدوب حین ملاقاتده سمرقند پادشاهی عبد اللطیف
خان فوت اولب براق خان سمرقند ده خان اولب
امّا بلخ ده پیر محمد خان و بخاراده برهان سید خان
اوز ادلرینه خطبه اوقیدوب براق خان اول
اجلدن بر مصلحته قادر اولمیوب انلره مشغول
اولب اوّلا سمرقندی الوب ضبط ایدوب اندن شهر
سبزه وارب انده دخی خیلی جنك اولب بر و میلرك
کتخدالری دوشب اخر الامر اولدخی ضبط اولنوب
اندن بخارایه وارب نیجه زمان محاصره اندکده
بخارلخانی سید برهان قره کولی پیر محمد خانه
وبروب اولدخی ابنی لرن یعنی کوجك برادرلرن

کوندروب قره کولی ضبط ایدوب آخر ناچار
براق خانه تابع اولب مابینلرنده باراش یعنی
آشتی اولدی وبینه اول ولایت سید برهانه
تفویض اولنوب براق خان قره کول اوزرینه
واروب پیر محمد خانک فرزنداشلری امانله قره کولی
دخی ویروب آنی دخی بینه سید برهانه ویردی
وکندوزی سمرقنده کلدکده برمقدار کشی ایله
رومیلوه اغا اولان کمسنه طاشکند وترکستان
یولی ایله رومه عزم ایدوب وبیله اولان احمد
چاوش دخی بخارا وخوارزم یولی ایله رومه متوجه
اولب وبرمقدار یکیجری دخی سید برهانه
واروب وبرمقداری خانک اوغلاری یاننه
کیدوب کندو یاننده بوز اللی مقداری آدم قالوب
بو حقیره ذکر اولان احوالی تقریر ایدوب یعنی
سعادتلو پادشاه حضرتلرینک یاننده یالغان
بولدوق برایش قیلالمادق اکر بزکا کومک
بولسک یعنی یاردم اولسک حالیا برابش

قیلماق بولوردی دیوب بوکمینه ولایت تکلیف
ایدوب حقیر دخی بومقدار آدم ایله ایش اولمق
ممکن دکلدر و پادشاه امر ایتسنز بزا کا قادر دکلوز
دیجک آمکی سکا ایلچی قوشوب احوالی درد ولته
عرض ایترمین دیو خواجه احمد یسوی قدس سره
اولادندن صدر عالم شیخی تعیین ایدوب وکتاب
یازوب من بعد پادشاه حضرتلرینک هر نه امری
بارایسه انک بیرلا عامل بیز دیوب و بو حقیره
رخصت ویروب محروسهٔ سمرقندده دانیال
پیغمبر و مقام حضر نبی و خرقهٔ رسول الله و
نعلین رسول علیهم السلام و حضرت علی کرم
الله وجهه خطی ایله کلام قدیم زیارت اولنوب
وعلما و مشایخدن صاحب هدایه و شیخ ابو منصور
ماتریدی وشاه زنده وخواجه عبید الله و شیخ
الاحرار وخواجه عبدی بیرون وخواجه عبدی
درون وخواجه جوبان وقاضی زادهٔ رومی
ومزارات علماء ماوراء النهر صاحب فتوی

امام اعظم نیجه که مذهب امامی بیز
بو دخی عقاید امامی در ستیلرد

یعنی چارصد وچهل وچار هزار مزار زیارت
اولندی وبو حقیره برکون براقخان اثنای
مصاحبتده سبز اولنان شهرلردن قایسی شهر
مطبوعکز بولدی دیو سوال ایدوب علی الفور
حقیر دخی • دل برکویك قویب ایتمز هوس دار السلام
هرکشی یه کندو شهری بك کلور بغداددن •
دیو جواب ویردکده خان ذوق ایدوب واقعا
چین ایتورسین موندا ق توردیو بیوردیلر و
خانك ایلجیسی صدر عالم شیخ ترکستان بولیله
کتمك مراد ایدنوب اول یوللرده مانغیت یعنی
نوغای طایفه سنك خلقه ظلم وتعدیسی استماع
اولنور قزاغی و قراقجیسی بی حد اولوب اصلا
اهل اسلامه یول ویرمیوب تا ید قلوبنی یلا
کاج قیلوب انواع تعدیلری اولدوغی بین الناس
مشهور اولمغین اول یول اختیار اولنمیوب بخارا
جانبنه متوجه اولدقده براقخان بو حقیره
سید برهان بنه بیزکا مخالفت اوزره اولب

اوغلم

51

اوغلوم خوارزم شاه سلطان بیرلا عداوت
اوزره دردیوا استماع اولنوره الای بولسا غجد
وانه ایلچی یاریجه توقف قیلینك وتفحص ایدوب
کورینك اکر مخالف یوق ایسه اول یول
بیرلا یارینك والا انده اولتورینك ایلچی یارغندا
سیزکا اندین ادم قوشب بخارا دین اوتکار
سیبنلا ردیوب فی الواقع ایله ایدوب مبارك
رمضانك بشنجی کونی یوله کیروب قلعه دبکله
معروف شهره واریلوب اندن شهر کرمنه یه بعده
دوابه دن نهر سمرقند مرور اولنوب غجدوانه
وارلدقده خواجه عبد الخالق غجدوانی زیارت
اولنوب ومیرزا انده اولیوب وبر صحیح خبر
النمایوب اندن دخی روانه اولنوب بل رباطه
کلنوب اتفاقا خوارزم شاه سلطانك لشکری
کیم کجیم کیوب جنك تدارکنده اولوب ناکاه
جان علی بیك که خان اوغلنده اتالیق ایدوب
کوندرمشدی انی انده کوروب فقیره قایدا بار یر

سز دیو سوآل ایدوب بخارایه دیدکنده لیبا
بخاراخانی سید برهان خوارزم شاه سلطانلله
جنك ایچون کلمك اوزره در لطف ایدوب بیزکا
کومك بولسنك دیو ابرام ایدوب فقیر دخی
بر کمسیه کومك اولمق ایچون کلمدك وبیزه
خانك یارلیغی یعنی امری یود کلدر بلکه جنك
احتمالی اولیجق غجدوانه واروب انده ایلچی یه
توقف ایلك دیو بیورد یلر دیوب بنه غجدوان
طرفنه عزم اولنوب مناره لو کنده قریب
وارلدقده یوز مقداری الاچاپان اردحه
چاپیب ارکلی کیشی یعنی میرزا یارلیق قیلدی قاینك
دیو بربولداشمزی قلیج بر له چاپیب یعنی
چالوب بز دخی براغمی آل اوروب جنکه آهنك
اتدکده براولو سید سکر دوب اوزیبك لره
صرایدوك دیو تجغزیب آیکی جانبدن توقف
اولنوب کلوب میرزا دعالر ایدر لطف ایلسونلر
بارماسونلر قاینیب بر محلده طورسونلر تماشا

چاپیب اوص اقتنی سکردوب
ادکلك بانوتوق Le Roy
Le souverain eklip
tout puissant bras fort
یارلیوح فرمان ordre
بیرلیغ Brief

قلسونلر

اکر انکلر وار سه لر

قلسونلر الارکم بارغا بلا رلشکرینک اتی بوزلکی
بولوردیجک نلچار دونلوب بو حقیر اون مقدا
ری آدم ایله مقدم میرزا یه واروب ملاقات
اتدکه بنه میرزا دخی ارام ایدوب البته بزکا
کوماک بولوک دیوب فقیر رضا ویرمیجک ایدی
میلتیق لاری یعنی توفنکلری بیزکا بیر دیوب
اون مقداری توفنکیمزی الوب اوزبکلاره تسلیم
ایدب سیز بو محلده توروب تماشا ایدک دیو غرور
ایدوب واصلا سید برهانی کوزنه کوسترمیوب
یمایندا دستندن طبانجه • دموردندر صنور قولنده بنجه
هماندم فارشودن سید برهان کورینوب میرزا کوپریدن
عبور ایدوب رباط یانینه واروب تفقر دخی بولداشلر
جانبنه عزم ایلیوب خلق اراسنده التی نفر بولداشم [illegible]
میرزا ایله کوپرودن بله کچوب بو حقیر دورت یولداشم [illegible]
واروب خلقی برچار باغ حولیسنه قویوب سید
برهان همان کوز قراردب واوکنده بیک مقداری
قزل اباق یعنی بخارانک بیمکلرو قرق مقداری

رومی تیر انداز و توفنك انداز اولوب و تخمینی
لشکری اولمغین آن واحدده میرزایی باصوب
وتوفنك ایله مجروح ایدوب میرزا قاجوب توغینی
ونقاره سینی وجمله اسباب اثقالنی الوب اوج
بولداشمز میرزا ایله قاجوب بر بینی نیزه ایله اوروب
وبر بیرده دخی قلج ایله چالوب وبر بینی طوتب
صویب وبری دخی شهید اولب اوج نفری بر مقدار
اوزنیك ایله رباطه کیروب **سید برهان** انلر ایله
اوزره ایکن تفنیر ایکی یولداش ایله آت براغوب
لشکره قارشوب میرزا قابدادر دیوجك رباط ایله
جنك اوزره دردینلوب بنی خانه ایلنوك دیدکرم
بر قاج کیشنی اوکومه دوشوب کوپریدن عبور
اولنوب رباط اوکنه واردقده **اذا جاء القضا**
ضاق الفضا مفهومنجه بو فقیری رباطدن اوقله
بر ظالم اوروب مجروح ایدوب وهر طرفدن اوزریمه
قلج حواله اولنوب اولم محلنه کلمش ایکن انلر
ایله اولان رومیلر بو حالی کوروب فقیری بیلوب

(margin: قتال)

53

اوزبیك لاره قلیج چكوب بوخودخانه كلمشدر
سیز بونكا نیچون بویله ایدرسز دیو حمله ایدیجه
اوزبیك لار الچكوب خانه خبر اولیجه خان كلوب
برجوان نی بدل ایمش یقیزیكوروب مرحمت ایدوب
لطف یوزندن قوچوب اعتذار ایلیوب كویاكه
مرده جسمه تازه جان كلدیكی جنك اوزره كلمش
اولدوكز معلّدر قوری یاتیجه باش دخی یازوبیجه
عذرلر دیلدی و ایلچی سلطان تعیین ایلیوب بولداشلرز
كوبر ودن بجرکن ایلچی بولداشمزی تکرار قلیج ایله
چالوب مجروح ایدیلر و بربخشی کونلمی یعنی بدکیمی
وحمله مطبخ اسبابی ایله بر سبسخانی واون
مقدار آتمزی لشکر یغما ایلیوب بیك بلا ایله کوپری
کچیلوب بر محلده قرار اولنوب عاقبت خان فقیره
منت ایدوب رباط ایچنده اولان رومیلره تنبیه
ایله رباطی ویرسونلر آنلرنی کنا هدر انلره سوزیمز
یوقدر دیوجك رباط اوزرنه واروب هربرینه
آدلوا دیله چاغروب جنکدن فراغت ایدوك

بن بونده اولمغین خان کناهکزدن کچدی دیوجد
آتلردخی رباطی ویروب وضایع اولن آتلردن
برقاچی بولوندی اما خیلی نوفنک ضایع اولدی
و مفدتماجنکده طوتلن ایکی یولداشمزدخی قورتلوب
بعده شهره متوجه اولدق اخشام زماننده بخارا
یه واریلوب سید برهان بوحقیره دنیا وآخرت
انام اول بو ولا بت سعادتلو پادشاهک درس
نفس بخاراده اوتورمتین فره کولده اولایم دیوب
ابرام واقدام ایدیجک اگر کلیا ما وراء النهری بکا
ویرسه لر بو ولایتلرده قالمق میسر دکلدر اما بنم خانم
انشاء الله الرحمان سکا اولان جفایی درد ولنه
عوض ایده بن سعادتلو پادشاه جانبندن انواع
حمایتلر ظهوره کلوب مرجو درکه اشبو دیارلرده
خانلق سکا منحصر اولادیوب هزاران کفت وکو
اولندقده خرم وخندان اولب بوحقیری ضیافت
ایدوب ونیجه لطفلر کوستروب اون بش کون
بخاراده اکلنوب هرکون اولدوغمز چارباغه

کلوب مصاحبت ومناسبت اولنوب بو حقیره
کند ودللری طرزنده غزل تکلیف ایلدی لمؤلفه
خجل بولدی کورب رخساری باری باغده کللار •
• قفانیم کوش ایتب کلشندن اوتنی بارجه بلبللار
یوزی کل قامتی عرعر کوزی نرکس لبی غنچه •
• نی بولغای باشیغه اول لاله رخ سنچغای قرنفللار
جهان کلزاریدا ماننده یوق اول قدی شمشاد بنده •
• بولوبدر باغ حسنی ایچره زلفی تازه سنبللار
یوزنک کورکی وار زلفک پریشان قیلدی عقلمنی •
• کوکلنی صالدی سوداغه نی قیلغای اشبو کاکللار
دمیدر آج کوزینکنی غفلتی قوی جام می نوش ایت •
• ایو تمار کاتبی بزم اهلنی وار قلقللار
ذکر اولان غزلدن زیاده ذوق ایدوب برقاچ
کون مباحثهٔ شعریه اولنوب عاقبت رخصت طلب
ایتدکده باری دمور توفنکلری بز کابیرنک بر دخی
سنزکانی صفدارم ادکیز بولسه باقیر توفنک ویرلم
دیوب بالضروری باقی قلان توفنکلری تسلیم

n lits bautché ... non
as baartché, a vacourage

...se do...
...vas qui est plein 99
...r branchett

...narcisse qui [illegible] نرکس
...un point
...is au milieu

کورکی کورەکرە

ایدوب آنلر دخی فرق بقربو فنك ویروب وضایع
اولان بیدك برنه برابلق آت وایکی اعلی کتاب همت
ایدوب ورخصت ویروب و براقخان دن
الجی کلوب اوغلینك عذرن دیلیوب وآخر یروب
غجدوانی ایداك سلطانه تعیین ایدوب بینه
مابینلرنده آشتی اولوب عالم امن وامان اوزرنه
اولیجی کتمك تدارکن ایلیوب و بخارا ده حضرت
خواجه بهاء الدین نقشبند و قاضی خان و
جار بکر و خواجه ابو حفص کبیر و صدر الشریعه
و تاج الشریعه و شیخ العالم و سید میر کلال
پیر خواجه بهاء الدین نقشبند و سلطان اسمعیل
سامانی و حضرت ایوب نبی علیه السلام و کعب
الاحبار و شمس الائمه سرخسی زیارت اولنوب
بعده خوارزمه عزم اولنب شهر قره کوله اندن
فارب اوکندن آب آمو یعنی جیحون کشتیلر ایله
عبور اولنوب مبارك شهر شوالك اوایلنده ولا
یت ایران زمین یعنی دیار خراسانه قدم بصدق

Chaual on Khoras

اولا

اولا چارجوی نام شهره واریلوب خواجهٔ مشهد
برادر امام علی موسی رضا زیارت اولوب بعده
روانه اولنوب چولدن یعنی بریهٔ خراساندن
آب اموکناردندن خوارزمه عزم ایدوب شب
روز ارسلانلر ایله صواشوب اصلا یالکز کیشی
صوالماغه قادر اولمیوب بیک درلو بلا بله
اون کونده شهر هزاروسه کلنوب آندن دخی بش
کونده شهر خیوه یه واریلب انده دخی پهلوان
محمود پیر یار ولی زیارت اولوندی
ولایت خوارزمه ودشت قبچاقده واقع اولان احوالی بلدهٔ
مبارک شوالک اواخرنده شهر خیوه دن کوچیلوب
بش کونده خوارزمه کلنوب ودوست محمد خان
وبرادری ایش سلطان ایله ملاقات ایدوب
شیخ نجم الدین کبری وشیخ علی رامتنی وشیخ
خلوتیان وامام محمد بارزنجی وصاحب قدوری
وجار الله علامه یعنی صاحب کشاف وملا
حسین خوارزمی صاحب تفسیر وسید اتا

١

وحکیم اتا زیارت اولنوب وشهر وزیده مرحوم
ومغفور شیخ عبداللطیف فوت اولدی دیو
ایشید وب خبردار اولیجق بی صبر و قرار اولب
برقاج یولدا شله شهر وزیره وار یلوب مخدوم
اعظم وشیخ عبداللطیف زیارت اولنوب و
مرحوم شیخ عبداللطیف حضرتلرندن مقدما اتا
اید وب طریقهٔ تصوفده پیرمز اولماغین روح
شریفلرینی ارحم الراحمین جوارنده دایما فروح وریحان
وجنت نعیم ایله تفریح ایچون ختم کلام الله
تلاوت اولنوب بو فانی جهاندن باقی جنانه کتدکلرینه
شیخ عبداللطیف پیرخوارزم • داردنیادن ایلدی رحلت
روح قدسی ایتدی تاریخن • ایله یارب مقامنی جنت
دیو تاریخ دینوب وماتقیت میرزالرینه اغاتای
خان اوغللری حاجی محمد سلطان وتیمور سلطان
ومحمود سلطان دن کتابتلر النوب بعده خوارزمه
کلنوب خواجه احمد یسوی حضرتلرینک اولادندن
براق خانک الجیسی صدر عالم شیخ دخی کلوب

انده حاضر اولوب و شیخ حسن خوارزمی نک ضعیفه
لری یعنی مخدوم اعظمک کریمه لری و شیخ حسین
خوارزمینک اوغلی و نتیجه مسلمانلر همراه اولوب
عربه لر النوب سایر خلق قیون یوستندن کورکلر
اید ینوب و هر کس بوطوره کرمک لازمدر و الاطا
یفه منقبیت اوزبیکدن یاندرا اوزکه صورتده
اولان خلقی کوریجک روس اولمواحتمالن ویرورلر
دیو تنبیه اولنوب الدن نه کلور بالضروری
بیزدخی اول طرزی اختیار ایدک و منقبتلر
مذمتنده بر غزل دیدک لمؤلفه

عالمک منقبتنی اوزبیکنی • حق الار بینک بوغ ایلکای بکنی
اشسی نالقابیلان قورتنبارینک • کشی بیر پارچه تاپماز اتمکینی
قیمیز ایچب الاارا اشارات اتین • داغی کورمای بیز اوزکه ییمکینی
قزاغی و قراقجیسی کوبدر • تنکری بوغ ایده کونده بیرلکینی
کاروانی نالار قیلور بیلکاج • اولوسنک تیشبسنی ایرکلنی
حق بودرکه غزای اکبر ایتر • چاپغان اینک قلیج بیلان بکینی
اوچراتیب توختغان تا نیرسور ملک • کاتبی یالغینی کوجکینی

une sorte de tartares

والحاصل بولداشلره استمالت ویروب عاقل اولن
کمسنه لره لازم کلن وضعی اختیار ایتمك کرك تاکم
بو بولده انلره کمسنه معارض اولوب انجتمیه لمؤلفه
بوبله بیمش بو یرده چونکه توره ● کیم کوکنی کونینه کوره
دیو نصیحت ایدوب مجلسی اول وضعه کیروب اون
مبارك ذی القعده نك اولنده بوله دوشوب ایدی بر
زیاده دشت قبچاقده سرکردان یوریوب کوز زمانی
اولمغین اول اثنا یامدده هرکز اندن قوش اوچمز و قولان
یوکرومزدی زیرا اصلا و قطعا نباتاتدن برحبه
و صودن بر قطره اولمیوب طولنده و عرضنده کوزلر
ایرشمز بر بریه بی پایان و صحرای بیابان ایدی که
یوغدی انده وحش و طیره غذا ● صو بولیمزدی قریبا بوجغا
اخر بیك بلا و محنتله کونلرده برکون شام دیمکله
معروف محلی کچوب قصبهٔ سرایجغه وارلدقده برنیجه
حاجیلر و مقدما سمرقنددن اجازت ایله کیدن
رومیلردن اوچ نفر کمسنه عربان مقابله دن
کلوب بیزه فنده کیدرسز هشتدرخانی روش الد

یوکرومزدی سکرمزدی
yügrümez

57

واحمد چاوش روس ایله محکم جنك ایدوب واغامز
منقیت میرالرندن ارسلان میرزانك توابعی بلادین
اول بول منسد اولدی دونك دیوجك همراه اولا
یولداشلر یعنی سوداکرلر راضی اولمیوب براق کون
خوارزمده توقف اولونسون العجلة من الشیطان
والتانی من الرحمن کوره لم صوکی نیه وارر دیوب
براق خانك الچیسی صدر عالم شیخ وسایر مسلمانلر
دونیجك بزدخی الموافقة شرط حکمیله بالضروری
دونب الدن نه کلور چاره ونا چار بنه خوارزمه
کلنوب براق خانك الچیسی بنه سمرقند کیدوب
سایر خلق انده سنمکن اولوب بو حقیره خوارزم
خانی دوست محمد خان سزنه جانبدن کتمك
مراد ایدیورسز دیو سوال اندکده قصدیمز مشهد
خراساندن عراق عجم یولی ایله عراق عربه یعنی
بغداده وارمقدر دیدکده بو تده توقف ایدك
منقیتلر بهارده بیلاغه کیدوب یوللر خالی
اولور چابزدرکه روس دخی برطرف اوله بوندن

بغداد خیلی مسافه در بودور دراز یوللری قطع
ایلمك زیاده المدر دیجك • سندن اولورسه یاره اگر بغدده مشتری
سعی ایت کوکلکه عاشقه بغداد ار آق دکل • دیوب اخر خان
رخصت ویروب بر تخشی یابوغله بر اعلی آت احسان
ایدوب عربه لری همراهلره بغشلیوب دریای
قلزمدن شروان یولی ایله کتمك قصدن دخی
ایلیوب اما خلق اکا رضا ویرمیوب شروانه کفه
جانبندن روم لشکری کلوب عبدالله خان
ایله محکم جنك ایدوب حالیا اول جانبندن روم خلقنه
بو محللرده یول یوقدر دینلوب و چرکس طرفندن
القاص میرزا جقدوغی دمورقابو یولی تفحص
اولندقده شمدیکی حالده چرکس طایفه سی عصیان
اوزرنه در دیدکلرنده خراسان وعراق یولی
سوآل اولنوب شاهك پادشاه عالم پناه
حضرتلرنه شمدیکه حالده کمال مرتبه اطاعت
وانقیادی استماع اولنوردیو خبر ویریلور اما
بوللرده اولان قزلباش بکلری سیزی صاغ و

سالم

سالم شاهه ابرشد رمزلر دید کلرنده الله تعالی
الدرمدوکن عالم خلقی جمع اولسه الدوریز
والومدن قورقان کمسنه خطرلو یوله کرمز **هجری**
بمه هجران غمن ای دل الجلدن اوکدن اولمشیوق •
• ینرجك غصه سن خطك برلمشده بوزلمش یوق
دینلوب واستخاره اولنوب اول یولدن غیری جانبدن
کیدلمك ممکن اولمیوب حضرت حقك عنایتنه نبینك
توکل وسرور کاینانك معجزاتنه توسل اولنوب **لمؤلفه**
دنجی یول بولمدم اولب ناچار • اوغردم بالضروری اخرکار
الضرورات تبیح المحظورات ایدوکی متعین در
ایله اولسه هماندم کرایله دوه‌لر طوتلوب **خوارزم**
پادشاهی دوست محمد خاندن رخصت طلب اندکده
میلتیق بیرلا دشمنارا کتمك مناسب دکلدر دیوجك
موجود اولان توفنکلرك نصفی خانه ونصفی
انیسی ایش سلطانه ویرلوب رخصت النوب
وتین محمدك برادری **علی سلطانه** کتابت النوب
ویول ایچون ازیق وصو ایچون نهنك یعنی مشکلر

تدارك اولنوب بعده حق تعالی یه صغنوب شهر
ذی الحجه نك اوّلنده دیار خراسانه عزم اولندی
ولایت خراسانده واقع اولان سرکذشتی بلدردر
حقك عنایتی ایله آت موکچیلوب صوکنا رنده قو
نلوب سایر بولدا شلره توقّف اولنوب مخدومی
اعظمك کریمه لری یعنی شیخ حسین خوارزمی
نك ضعیفه لری دم کوندوروب بوکیجه خوآبده
اتام مخدومی اعظمی کوردم بر عالی علم ایله شهر
وزیردن خوارزمه کلوب خلق استقبال ایدوب
سؤال اولندقده میر سیدی علی شهر وزیره کلوب
اوز رمزده تلاوت قرآن عظیم اندروب بیزدن
معاونت طلب ایتمکین اکا کومك اولمغه کلدك
تاکم انی صحّت وسلامت ایله خراساندن کچوریوز
دیو بیوردیلر دیوب بو فقیری بشارت خبریله
شاد ایدوب اول ذوقله ایرتسی علی السحر روانه
اولوب برقاج کونده شهر دورونه کلنوب
محمود سلطان یول ویروب اندن شهر باغوابه

کومك
یاردم

واز بلوب بولاد سلطان دخی یانغ اولمیوب نسایه
کلنوب مقدما مروده خان اولان تین محمدک
قرنداشی اولان علی سلطانه ملاقات ایدوب
خانک وایش سلطانک کتابتلری ویربلوب دلو
اولدخی اجازت ویروب والحاصل جمله سی سعا
پادشاهک مطیع ومنقادی اولب اندن دخی روا
اولب شهر باورد یولی ایله شهر طوسه کلنوب
انده دخی امام محمد حنفی حضرتلری و فردوس طوسی
زیارت اولنوب سنه اربع وستین وتسعمایه
محرم الحرامنک اول کونی مشهد خراسانه کلنوب
شاه خراسان یعنی امام علی موسی رضا حضرتلرینی
زیارت اولنوب دریاده محل طوفانده مزبور
امام حضرتلرینه برغن نذر اولنمشدی دیو میر
متولی یه ذکر اولنان برغن مبلغ وسادانه دخی
کذلک برغن مبلغ بخش اولنوب و بهرام میرزا
نک اوغلی ابراهیم میرزا دخی انده سلطان اولب
وشاهک اوغلی سلیمان میرزا دخی انده اولب

نمن بیب

انلره و وزیری کوکجه خلیفه بولشوب میرزالو
دن شاهه وامغه ادم طلب ایدوب قبول قیلو
وضیافت ایدوب اثنای مصاحبتده بو حقیره
حضرت علی ایله ابوبکر و عمر و عثمان حضرتلری
ایچون رضوان الله تعالی علیهم اجمعین خلافتلر
وا ولوبیلری حقنده سنک ایله بحث ایده لم دیو
بعضی سوال ایدوب جواب طلب ایلدکده بو کمینه
دخی جواب الاحمق سکوت ایله عامل اولوب
سکوت عالمنه واروب تکرار اقدام تمام ایدیجک
نصر الدین خواجه مسجده قرآن اوقی دیمشلر
بیری دکل دیمش ایله اولسه بیز بونده سیز کله
بحث ایلمک ایچون کلمیوب طورورز سؤاله و
جوابه قادر دکلوز زیرا فضلا عالم و عقلای
بنی ادم الحق مر دیو بیورمشلردر اکر غرض بزم
انلاره محبتمز امتحان ایسه لمؤلفه
استان مرتضایه انتسابیم بار منک • دایم الدهر اول ایشکده بن فتح بابیم بار منک
قنبری مین شیر یزدانک سوریین النبی • او زکه لرله نی سوآل و نی جوابیم بار منک

دیجك بچندن فراغت ایدوب بیك بلا ایله
اللدن خلاص اولوب بعده غازی بك دیمكله
معروف بر مفسد نابكار واروب بو مقدار آدمی
شاهه كوندرمك مناسب دكلدر بونلار جایز
دركه قوشیلان آدملری بولدقده قتل ایدوب
بر جانبه چقوب كیده لر و اكثر احتمال بودركه
بر آق خانه كلن رومیلو بونلر اوله لر ویاخود
بونلرده مخفی مكتوبلر وار اوله بونلری یوقلایوب
كورمدن قیو ویرمك اصلا جایز دكلدر دیو سو
یلیجك میرزا ذخی من یسمع یخل مفهومیله عامل
اولوب ایرتسی علی السحر ایكی یوز زره پوش قورجی
ارسال ایدوب كاروان سرایی احاطه ایدوب
جمله مزی طوتب هر بریمزی بر قورجی یه اصمر
لیوب بو فقیری ایكی خدمتكارمله وكیلی كوجه
خلیفه نك اوده سنه كوندروب و آتلریمزی
ذخی بر كشی یه تسلیم ایدوب سایر اسبابمزی
امانت قویب ذكر اولنان محلده ایام شتا اولب

اسبابدن ایرلدقده آلدن نه کلوردتر ملکه
طور مشوزدر منلی ایله عامل اولب ایرتسی میرزا
بولنان احکام شریفهٔ وپادشاهلردن النان
کتابتلری الوب برکیسه یه قویب مهرلیوب بولدا
شلر بوحالی کوریجک هر بری حباتلرندن نا امید
اولوب فقیر دخی تسلی یوزندن هر برینه جملدن
خود بواحوالی اختیار ایدوب بو یوله کیردک
منلدر کندو دوشن اغلمز طوغمقدن قالماد
اولمکدن دخی قالماز وز شمدیدن صکره چاره
سی صبر در زیرا کم اولور صبرایله قورق حلوا
اولور دیمشلردر **الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ وَبِهِ يُرْفَعُ**
الْحَرَجُ صبرله بتدی میوهٔ امید ● صبرله بتدی دولت جاوید
صبرله باغده بترخوشه ● صبرله خوشه هم اولور توشه
همان حقه توکّل ایدوب صوکنه نظر ایدوك
یان یولا یکی قدم دبیر سینی جانه بص ● چونکه بو میدانه کلدك ایغلمه مردانه بص
دیوب لخر جملسنی بند ایدوب کرچه بو حقیری
بند اتمدیلر اما اوزریمه بش قورجی موکل قودیلر

مبرانك بونك كبی نامناسب وضعنه منكثرا ولب
قدرنی هر كس بلورمی آدمك • كرم و سردن چكمینلر عالمك
دبو خاطر غمكینه تسلی ویردم كاه بو مرتبه ده
غم طاری اولوردیكه هلاكه قریب اولوردم
می دورای ساقی علاجی كیشی بولغای غمناك •
• زهر غم دفعیغه هیچ می بتكی بولماز تریاك
گنج حسنینه ایكی زلفی بولوبدر ایكی مار •
• قتلیچون غمزه سی طالبلری تیغ ضحاك
اول قویاش طلعتی كورگانی قیلور جورنی یاد •
• صوفی بر ذره كینه سینه یوغ ایمش ادراك
اول صنم غیره وفالر قیله لا یقمی مینك •
• تیغ مژكانی بیلان سینمنی موندااق قیله چاك
یار رحم ایتی كورب بیغلدی هم زار بیلان •
• كاتبی بولدی اشتكاج انی اغیار هلاك
ذكر اولن غزلك فكری ابله خوابه وارب اتفاق
بین النوم والیقضه دیلیمه موزون بر مصرع
جاری اولب خوابدن بیدارا ولیچق بو الهام ربانیدر

دیو بو ذکر اولنان مصرعی بند ایدوب بر مربع دینلوب متولی یه و امام علی موسی رضا یه ارسال اولندی

عالمه کلمش دکلدر ساکه بکزر بر دلیر
حدی بو قدر کم سنکله پنجه طوته نره شیر
قیل ترحم وادی محنتده قالدم بن فقیر
یا علی سندن مدد دوشدم بکا اول دستکیر

چهرهٔ زردم اشکیله وار بر خاک ایلدم
ذو الفقار مهر کیله سینمی چاک ایلدم
لا فتی الا علی سرینی ادراک ایلدم
یا علی سندن مدد دوشدم بکا اول دستکیر

عالم رؤیاده شاد ایدوب بشارت ایلدک
راه امنی کوستروب بکا اشارت ایلدک
کوکلمی ویران ایکن یاپدک عمارت ایلدک
یا علی سندن مدد دوشدم بکا اول دستکیر

فال ایدوب اسمک سنک کیردم بوله ای نیکنام
هند و سندک ماوراء النهری کشت ایتدم تمام
جان و دلدن تکری یه معلومدر سکادر انجام

یاعلی سندن مدد دوشدم بکا اول دستگیر
هند دن عزم ایلدم شاه خراسان آدنه
ایشکینه یوز سورب قول اولمشم اجدادنه
بر نظر قیل بن غریبک ناله و فریادنه
یاعلی سندن مدد دوشدم بکا اول دستگیر
ایلدی کان سخا عالمده ذاتک اول جمیل
ارتفاع قدرکیچون هل اتی روشن دلیل
همت ایله حالمه رحم ایده شاه اردبیل
یاعلی سندن مدد دوشدم بکا اول دستگیر
اومرم باکا عنایت قیله اون ایکی امام
ملجام در ظاهر و باطن ده انلر ای همام
جمله سینک ایشکینه یوز سورب اولدم غلام
یاعلی سندن مدد دوشدم بکا اول دستگیر
محنت غربت بنم بغریمی پرخون ایلدی
درد فرقت کوزلرم یاشینی جیحون ایلدی
نار حسرت حالمی غایت دگرگون ایلدی
یاعلی سندن مدد دوشدم بکا اول دستگیر

کا نبی اولا محب خاندان مصطفی
نور شوقکله درونی دایم اولا پر صفا
ساکه منسوبیکن اوله یقمه رجکمک جفا
یا علی سندن مدد دوشدم بکا اولدی ستمکبر
ذکر اولنان مربع سادات اراسنده شهرت طوتوب
و اتفاق امامک خدامندن بر شخص کلوب واقع
اکرغیر واقع عالم رؤیاده حضرت مرتضی علی بکا بو
ری علی السحر وار وب میر سید علی یی زیارت ایله دیو
بنی سیزه کوندردی دیو کلوب انواع تضرعلر ایدوب
و بو بیان اولنان واقعه شهرده مشهور اولوب
خلقک میلنه خیلی دخلی اولدی متولی و جمله
سادات میرزانک نظرلرینه واروب برکشی
حضرت امامی زیارته کلوب و نذر ویروب شاه
کتمک مراد ایدینه علی الخصوص شاهک پادشاه
رومله موافقتی و کمال اطاعتی اولوب عاشورا
کونلرنده بونلره بو مقوله جفا اولمق مناسب دکل
در و بونلرده حیله و خدعه اولسه معلوم اولور

دی زیرا حق تعالی جل وعلی کلام قدیمه وفرقان
عظیمه یعرف المجرمون بسیماهم دیو سویرمشدر
بونلرده اصلا اول احتمال یوقدر که بونک کبی
احوال پراختلال ظهور ایده دیو سویلدکلرنده
علما وساداتک بو مقوله کلماتی میرزایه محکم
تأثیر ایدوب بو حقیر دخی فن شعرده بر مقدار
لاف گزاف ایدوب ومیرزایه خبر کوندوروب
خبرک صدقه وکذبه احتمالی واردر لطف
ایله بزه حیف تمه شیخی دیمه کم ایده سن قلا یانوکه
سکا قالورسه قالمزا وغلونوکه وحالمه مناسب غزل الرسال
باکه جور ایتب جفا قیلغان صانورلر یاردر
مین تأثیرمین ای کوکل باعث باری اغیاردر
کوزلرم یاشیغه رحم ایلیوب یشورمه حسنکی
دیرلر ای مه روا قرصو عاشق دیداردر
رخلرک باغ جنان بولغای لبک آب حیات
ای طبیبم نی سببدن کوزلرک بیماردر
تابسه بردم ایچردی قانینی عاشقلرک

غمزه سی اول بیوفانک کورنجون خوانخوار در
کاتبی بندکنی رد ایتمک بماند رد و ستم
اول ایشیکک ابنلاریغه بخشی خدمتکار در
آخر میرزا شاهدن خوف ایدوب واندوکی وضعه
نادم اولب یوم عاشوراده جمله مزی ازاد ایلدی
وتکرار بوحقیری ضیافت ایلیوب آنلر بزی اوستا
اتقالمزی ویروب اما خیلی اسباب تلف اولدی درت
قطعه مکلف کتابم الوب واحکام ومکاتبی
برکیسه یه قویب مهرلیوب قیماجی باشیسی علی بک
وبیر علی نام بر بیصاول ایله جمله مزی حبس
طریقیله سنهٔ مزبوره محرم الحرامک اواسطنده
شاهه کوندروب اتفاق شاهک برحرمی و بهرام
میرزانک برحرمی امامه زیارته کلوب بیزم ایله
همراه اولب یولده خیلی مناسبت اولنوب هر برسی
شاهه وارلدقده انواع لطفلر ایلدلر و آنلرک
توابعی ایله یوللرده موافقت اوزرنه اولوب
قرداشلو ایدوب مدارا ایلکده بو هردم یولدا

شلوه

64

شیلره بند ونصیحت ایلیوب حافظ شیرازی
اسایش دوکیتی تفسیر این دو حرفست با دوستان تلطف با دشمنان مدارا
دیوب برکون نشابوره کلنوب امام زاده محمد
محروق وشیخ عطار زیارت اولنوب وخراسان
وکیلی اغا کمال ایله ملاقات ایدوب اولکجی یول
ویروب اندن سبزواره کلنوب بعض ارازل
دخل وتعرض اندکده ایت اورر کاروان کچر مثلی
ایله عامل اولوب بیك بلا ایله کوجله خلاص اولدق
عراق عجمده واقع اولان احوالی بیان ایدر
کونلرده برکون ولایت عراقه قدم بصوب کوه دما
وند انکندن یعنی مازندران جانبندن بسطامه
کلنوب امام محمد افتح وشیخ بایزید بسطامی وشیخ
ابو الحسن خرقانی زیارت اولنوب ایرتسی یوله
کیروب دمغانه کلنوب اول کیجه یولداشلردن
رمضان بلوك باشی دیکله معروف بر صالح
ومتدین کمسنه عالم رؤیاده حضرت بایزید
بسطامی قرق درویش ایله کلوب دعا ایدلم که

میر سیدی علی بولداشلریله صاغ وسالم وطننه
وارەدیو دعا ایدوب اول کشی بله فاتحه اوقنوب
بعدە یول فرمانی یازوب ومهرلیوب یوللرده کیمسنه
مانع اولماسون دیوب ایرتسی بو حقیری اگاه ایدوب
حق تعالی حضرتی نک کمال کرمنه شکرلر اولندی
حقا که بوخبر جان پروردمرده دللره حیات تازه ویر
دی و دامغانده امام زاده جعفر زیارت
اولنوب بعده سمنانه کلنوب شیخ علاء الدوله
سمنانی حضرتلری زیارت اولنوب انده دخی بی
حد تبرائی اولوب برزم ایله مذهب بحثن قلمق
مراد اتدکلرنده بولداشلره استر ذهبک وذهابک
ومذهبک حدیثی ایله عامل ولک دیو هر برنه
سیارش اولنکی عاقل اولنلر ایلمز بران • ذهبی مذهبی ذهابی نهان
دیوب انلر دخی منتصح اولوب ایرتسی علی السحر کوچلنوب
یوللرده دخی هر برینه بیچه درلو نصیحتلر ایدوب
طبیعتلرنه ملایم نسلیلر ویروردم مثنوی
صوفی نشود صافی تادرنکشد جامی • بسیار سفر باید تا پخته شود خامی

دیولیلور مشتد رهر کز بر کمسه سزدن زیاده سفر
اتمش دکلدر ایله اولسه بخته اولمق لازمدر عقل
کاملی اولان کمسنه ادانی واراذل سوزنه اویمق
مناسب دکلدر دیرایدم انلر دخی سوزمز قبول
ایلیوب نصیحتم ایله عامل اولورلر ایدی اتفاق برکون
ریده شهریاره کلتوب امام عبد العظیم وبیبی شهربانو
زوجهٔ امام حسین رضی الله عنه زیارتن ولتوب
شاهک اوغلی محمد خدابنده میرزا ایله وقورچی باشی
سوندک اغا ایله ملاقات ایدوب مکر شاه مقدما
اسماعیل میرزایی قزویندن خراسانه یعنی هری یه
کوندروب انی قزوینه دعوت ایدوب اسماعیل
میرزانک خراسانده بعض احوالی ظاهر اولوب اول
خصوص ایچون قزوینده شاه بر برار ادمنی قتل
ایدوب محمد خان دخی هراتده یعنی هریده اسماعیل
میرزانک بر نیجه برار ادمینی شاهک امری ایله
قتل ایلیوب بنده محمد خدابنده یی طلب اندکده
شاه ذکر اولان قورچی باشی ایله بنده انی محمد خانه

كوندروب اسماعيل ميرزايى دعوت ايدوب محمد
خدابنده ايله بو حقير ملاقات اندكده شاهك
سعادتلو پادشاه حضرتلرينه انواع اخلاصن
ذكر ايدوب بر مقدار پريشان اولمش خاطريمز
جمع اولب اندن صوكره ايرشى حضور قلب ايله
روانه اولندى وبالجمله بر بچق اى مقدارى زمانده
يعنى غايت شهر صفرده پاى تخت عراقه يعنى شهر
قزوينه كلنوب شاهه عرض اولندقده هيچ بريمز
شهره قويميوب سبزه كران ديمكله معروف بر
كنده كوندروب اوستومزه شاهك وكيلى يعنى
وزير اعظمى اولان معصوم بيك ديوان بكيسى
محمود بكى قويوب وايشك اغاسى كلوب نقدار
ادميمز اساميسى ايله يازوب وقاج ات وارده
دفتر ايدوب كيتدكند خلقنه بزدن مخفى هركيجه بيكلك
كوره لم صوكى نجه اولور ديو محكم تنبيه وتاكيد
ايليوب وشاه مشهدده وكيلى اولان كوكجه
خليفه ايله وزيرى اولان ميرمنشى بى غزل

66

ایدوب یعنی بونلری نیچون مقدّمابکا عرض ایتمدن
کوندردیکزدیو خیلی غضب ایلیوب ایله اولسه
بزم ایله همراه اولان فنجاجی علی بك بو حقیره صا
ول بیر علی کوندرب بو نلرك وضعندن اصلا
خبر اکلنمز اکر نقدیه دن بر مقدار نسنه وارایسه
بیزده امانت قویك اکر حق تعالی خلاص میسر
ایدرسه بنه سزك اولسون واکر بر حال اولور سه
اعدایه اولمقدن بزه اولسون دیوب فقیر دخی
بو مقدار زمان غربتجکن کشیلرده نقدیه اولمز
واولمدن خوف ایدن بونده کلمز حق جل وعلی کلام
قدیم ربانی وفرقان عظیم صمدانیسنده اذاجاء
اجلهم لا یستأخرون ساعة ولا یستقدمون
دیو بیورمشدر امنا به وصدقناه اول تقدیرجه
تنکری تبارك وتعالی الدر مدد وکیمی کمسه الدو
ریمز دیو جواب کوندروب بعده جناب حقه
متوجه اولب اتفاق شاه کیسه ایله اولان احکام
شریفه یه دخی پادشاهلردن النان کتابتلره

نظر ایدوب و بزم ایله همراه اولان خانملر یعنی
شاهک خاتونی ایله بهرام میرزانک خاتونی
دخی بزم ایچون مظلوملو درجملسنک یوللرده
احوالنه واقف اولدق دبوشهادت ایدیلروبر
مربع دینلوب عرض اولندی لمؤلفه
شاه مردان دلدله روزنبرد اولسه سوار
ذوالفقاره طورمزیدی رستم اسفندیار
نوله انکچون دیسه لطف ایلیوب پروردکار
لافتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار
هر زمان اعدایه اول شاه ولایت صلصلات
ضرب شمشیرن کورن فرزانه لرا ولوردی مات
وصف ایدب شانن انک ایدردی فخر کابنات
لافتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار
شول غزاده کافری قرماغه انمشیک یمین
ایله جالدکی تیغی اولدم قانه غرق اولدی زمین
دیدی حقتده شهادت ایلیوب روح الامین
لافتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار

67

طلك عجبا

Bebré béyan
grand bebr qui n'a si
grand et haní que l'on
le voie du laid sans qu'il
s'en aff... [illegible]

ایلدی اکا شجاعت خلعتینی حق عطا •
قیلجندن قان طمرسه طکمید ردوز غزا •
دیدلر جمله ملایک مدح ایدب اکا دعا •
لا فتی الا علی لا سیف الا ذو الفقار •
شیر یزدان دن یخردی خوف ایدب ببر بیان •
قهرمانلر تیغ خونریزندن آلستردی امان •
مرد اولب هر کیم قلج قوشانسه ایدر بی کمان •
لا فتی الا علی لا سیف الا ذو الفقار •
نعره اورب ایلسه شاه نجف عزم صواش •
صالسه تیغ قاطعن دوکردی اکا طاغ طاش •
خلق اولب فرمان بری دیرلردی قویب یره باش •
لا فتی الا علی لا سیف الا ذو الفقار •
خیبرک قوپردی قاپوسن قودی عالمده نام •
عرشده اصدی تیغنی شاه اولدی جمله خاص و عام •
مرتضی یه قنبر اولب کاتبی ایدر مدام •
لا فتی الا علی لا سیف الا ذو الفقار •
ذکر اولنان مرتبی شاه کوریجک وکیلی معصوم بکه

امر ایدوب یارن سن دعوت ایله بر کون بر
ضیافت ایدهلم ومژده خبرن ویر هر قنغی یول
ایله کتمک مراد ایدرلر ایسه اول یول ایله کو
ندورهلم دیوب فی الواقع ایرتسی معصوم بك
دعوت قیلوب عالی ضیافت ایدوب ورخصت
خبرن ویروب ارکان سعادتنه ایلچیمز کتمک اوز
ن دراکر اذربایجان یعنی تبریز ووان یولی ایله
کتمک جایز اولورسه عنقریب کیدهلمک مقرردر
دیجك فقیر دخی ایام شتادر اول یوله کتمکه
طاقت کتورمیز بزه بغداد یولن احسان ایلك
دیو تضرع اولندقده شاهه عرض اولنسون دیو
جواب ویروب یارندسی شاه دعوت ایدوب
حین ملاقاتنده ارمغانلریمز فقیرانه خدمتلرنه
عرض اولنوب وبو حقیری ضیافت ایلیوب
مجلسنده خیلی مباحثه ومشاعره ایدوب
احوالیمزه فی الجمله واقف ولیجق مجلسده اولان
بیکلرنه سیماهم فی وجوههم من اثر السجود یعنی

بونلرده

بونلرده اصلا حیله وخدعه صورتی اکلنمز بونلر
حاجیلر وغازیلردر دیوب مقدما عزل اولنان
ابراهیم میرزانک وکیلی کوجه خلیفه نک ومیر
منشی نک منصبلری بنه مقرر اولب بوحقیره
برآت وایکی خلعت وبرحمل حریر وبعض اسباب
ویروب وایکی سرداره ایکیشر خلعت وبش
نفر بولداشه برر خلعت ویروب سعادتلو
پادشاه عالمپناه حضرتلرینه بردرجه اخلاص
ومحبت عرض ایدوب وکمال مرتبه انقیاد صو
رتن کوستروب اظهار شوق اتدی که قابل تعبیر دکل
وینه برکون بوحقیری شاه فراش خانه سنده
یعنی مهترخانه سنده ضیافت امر ایدوب مقرر
بکلرن اول مجلسه کوندروب اظهار قدرت
ایچون بشر یوز بیکر تومنه اولمشدر دیو نیجه یوز
قدیفه وابریشم منقش ومصور وزربفت
قالیچه لر ونیحد اعلی تکیه نمدلر ویادکار مصنع
ومصور خیمه لر واوتاغلر وچیغلر تماشا ایتد

روب

امراسندن مصلحتی اولان یوزباشی حسن بك
ذکر اولان اسباب ایچون برکلی خزینه دردیدکده
بو حقیر دخی پادشاهلرده خزینه سیم وزرایله
الان حربدر بو مقوله نسنه خزینه دکلدر دیجك
مبهوت اولوب هیچ جوابه قادر اولمدی وایلچیلر
اولان ثابت اغا تبریزلی ایله مقدم کیدوب
بزی برای مقداری قوبوویرمیوب برقاچ کره
دعوت ایدوب نیجه مصاحبت اولنوب اثنای
مصاحبتده دیار رومدن براق خانه معاونت
ایچون اوچیوز بیکچری ارسال اولنمش دیو ذکر ایلدکده
بو حقیر دخی انلر براق خانه معاونت ایچون ارسال
اولنمش دکلدر بلکه هشتدرخان بولنده خواجه
احمد یسوی قدس سره اولادندن باباینی چرکس
طایفه سی شهید ایلیوب بولر مسدود اولمغین
مرحوم ومغفور شیخ عبد اللطیف حضرتلرینی
کچورمك ایچون ارسال اولنمش ایدی اکر معاونت
ایچون ارسال اولنسه بیچه بیك لشکر ارسال

اولنور

اولنوردی دیدکده اعتماد ایدوب و برکون
مجلسده علماسندن میر ابراهیم صفوی بوکمینه یه
سوآل ایدوب علماء روم بزی تکفیر ایتمکه باعث ندر
دیوب حقیر دخی اصحاب کزینه سبّ اولنوردیو استماع
اولنوب تکفیر ایدرلر ایله اولسه کتب فقهیه ده
سبّ الشیخین کفرٌ دیو مسطور و مقید در دیدکده
امام اعظم قتنده ایله در اما امام شافعی قتنده
صغایرندر دیو جواب و یروب فقیر دخی امام
شافعی یاننده صغایردن اولماسینی سلب ایدوب
و آندن غیری حضرت عایشه حقنده رضی الله عنها
بعض فحش اسناد اولنورمش دیو استماع اولنور
اول نقدیرجه حضرت رسالت پناه صلی الله علیه
وسلم عار لاحق اولوب سب لازم کلور ایله اولسه او
قوم مرتد اولوب قتللری حلال و زمان ارتدادده
تحصیل اولان ماللری غزا آنده مباح اولور عورتلری
و اوغلنلری اسیر اولوب اکر او اعتقاددن رجوع
اتمزلر ایسه حبس لازم اولور اکر رجوع ایدرلرسه

خاتونلر بنه بی نكاح بانكاح وطی نجا بزاولوبر
دید كده انكار ایدوب هركم عایشه حقنده
رضی الله عنها فحش اسناد ایدرسه بزم یانمزده
دخی كافر در اندن هم سب لازم كلور هم تكذیب قرآن
لازم كلور زیرا انك حقنده حضرت حق جل جلاله
وعم نواله بنجه برده قرآن قدیمه وفرقان عظیمه
عفت وبراءتنه شهادت ایدر اما عایشه یه
محبتمز بوقدر حضرت علی یه مخالفت اتدوكیجون
دیوآنی اعتراف ایدوب فقیر تكرار بوكا بنجه
جواب ویرورسز كه حدیث شریفده علماء
امتی كانبیاء بنی اسرائیل دبو بیورلمش ایكن
ایمه یه اطاله لسان اولنورمش دیجك ذكر
اولان علماده بزم علمامز داخل كلمیدر دیدكلرنده
لطیفه بوزندن امندن اولن علما كلیا داخلدر
دیوب تكرار معلوم دكلمیدر كه علما حقنده
لحوم العلماء مسمومة من شمها مرض ومن
ذاقها مات دبو ذكر اولنمشدر ابله اولسه

انلره

انلره دل اوزادلره دنیاده وآخرتده البتته بر بلا
مسلط اولمق مقرر در دیجك قطعا جوابه قادر
قادر اولمیوب سوزی کسوب کلیا بو مقوله سوزلر
اسناد اندر دیدکده بو حقیر دخی ورق دیکر دیو
غیری مصلحت شروع اولندیغی ویرکون شاه
بو کمینه یه سؤال ایدوب بو جهان کشته لك کیم
قیلدك کوردك ممالکده قنغی شهر مطبوعك
اولدی دیدکده فقیر دخی بدیهی
کزوب سیر ایلدم هر شهری کرچه بودنیانك ●
● نظیرین کورمدم هرکز ستنبولك غلاتانك
دیوب شاه تصدیق ایدوب تکرار بو حقیره
ولایت رومك بکلربکنك وامراسنك درلکلری
نه مقدار تومن اولوردیو سؤال اندکده بو حقیر
دخی جواب ویروب دیار رومده پادشاهزاده
بکلربکیلرینك وامراسنك درلکلری کندو
لره مخصوص صدر لشکرك هر برسنك پادشاهدن
باشقه درلکلری وارد رسایر پادشاهلرك

امراسنك دیرلکی كندولر حكم اندكلری لشكره
كوره دراكر پادشاهمزك بكلربكیلرینك و
امراسنك بو اسلوب اوزره تحت حكومیلرنده
اولان لشكرك دیرلكلری جمع اولنوب كندو
لرك دیرلكلری ایله حساب اولنسه نوم دكل
نیجه بیك لك بلكه نیجه یوز كلور اولوردی
مثلا روم ایلی وآناطولی ومصر وبودون و
دیار بكر وبغداد ویمن وجزایر مغرب زمین
بكلربكیلرینك هر برینك حكم اندوكی عسكرك
دیرلكلری سایر پادشاهلرك جمله لشكرلرینك
دیرلكلرندن زیاده اولور آخر بكلربكیلرینك
وامراسینك دخی بو اسلوب اوزرینه در واسو
سلطنته لایق اولان دخی بودر زیرا كه اوزكه
ولایتلرك پادشاهلری خانلری وسلطانلری
نوكرلری كندولرك اولمغله مدارا اوزره
اولوب ولایت رومده لشكر سعادتلو پادشا
همزك اولمغله بكلربكیلری وامراسی سایرینده

لرندن معدود اولوب ذره وشمه امر شریفلرندن
تجاوز ایتمك احتمال دکلدر دینلدی اول مجلسده
شاهك بعض امراسی ابراهیم میرزا مشهدده آزغون
کتابلری شاهه عرض ایله تحلیددر شاه انی فی الحال
کتوردر دید کلورندن فقیر دخی الفتنة نائمة لعن الله
علی من ایقظها ایله عامل اولمجندن تکلم دیو جواب
ویروب مصاحبتی بر غیری سمته دوشوروب
آخر الامر شاه رخصت ایچون برغزل دینلدی
عاشقیسك خون غم ییمکدن ای دل لذت ال
عارفیسك جام می نوش ایلیوب بر حالت ال
بی بقادر مال دنیایه کوکل میل ایلمه
قصهٔ قارونی وارکوش ایله اندن عبرت ال
المغه جان نقد نی منتمی ایلرسن بکا
قل تکلم بر نفس بندن انی بی منت ال
رحم ایدب بن ناتوانه کیردی غمزك رخنه
ای طبیبم باری کل نقد حیاتی اجرت ال
کزمه مجنون کبی طغلرده عبث ای کوهکن

عشق وادیسنده شاکرد اول بکابر صنعت اِل
یاری کورسم اولمدن کار آندکی حسرت جانمده
جهد ایدب ای خسته دل دستلجلدن مهلت اِل
شبهه یوق حب الوطن ایمانه ندر کاتبی
حالکی عرض ایلیوب شاه عجمدن رخصت اِل
ذکر اولنان غزلدن شاه غایت حظ ایدوب
خوش حال اولوب رخصت ویروب سعادتلو
پادشاه حضرتلرینک جناب خلافت مآبلرنه
کتابت یازوب کمال مرتبه ده عرض اخلاص
ایدوب وخیلی محبتلر کوستروب یوزباشی
حسن بک برادری نظربکی بر مقدار آدم ایله
قوشوب وتکرار خلعت ویروب قزوینده امام
شهزاده حسین رضی الله عنه زیارت اولنوب
مبارک ربیع الآخرک اوایلنده محروسهٔ بغداده
عزم اولنوب سلطانیه قربنده ابهر نام شهرک
اوکندن مرور اولندقده آنده پیر حسن ابن
اخی اوران زیارت اولنوب بعده قره قان اشلو

اندن دخی شیخ محمد دم تیز ابن خواجه احمد یسوی
زیارت اولنوب اندن شهر درگزینه بعده
شهر همدانه واریلوب عین القضات همدانی
حضرتلری و بیر ابو العلائی مهاجر مکی علمدار
رسول الله صلی الله علیه وسلم زیارت
اولنوب اندن قصبۀ سعد آباده واریلوب
سرحد بکلربکندن بیک اوغلی حسن بکه ملاقی
اولنوب اول دخی انواع رعایت وضیافت ایلیوب
بعده کوه الوند وکوه نهاوند جانبندن یعنی
لورستان اتکندن کوه بیستونه کلنوب امام قاسم
زیارت اولنوب اندن ویس القرن کندنه کلنوب
اندن دخی حضرت ویس القرن رضی الله عنه زیارت
اولندکده بعده قصر شیرین یولی ایله کوردستان
ایچندن قلعۀ زنجیره کلندکی اتفاق اول کون
هوا یوزنده بر هما کوریلوب علامت خیردر دیو
خلق غایت سونوب شاذ یلغله سیر ایلیوب
کیمی مبارکلکن وکیمی احوالن ذکر وتفصیل ایدرک

مثلا غداسی اصلا استخواندن غیری نسنه
اولمیوب آنجق همان پارهٔ استخوان اولب آنی اکل
ایلیوب انکله زندکانی ایلردی بولر شیخ سعدی فرماید
همای بر همه مرغان از آن شرف دارد • که استخوان خورد و جانور نیازارد
بعض راوی شویله روایت ایلدیکه غدا زماننده
اول استخوانی جوسمایه چقارب وهوادن بیره
براغوب دوشب پاره پاره اولور اول پاره لری
جمله سن بر اندازه اوزرینه ایدوب آندن صکره
اکل ایلر حتی ولایت عجمده بو مثل مشهوردر که
ارباب مناصبدن هر کس بر نسنه اکل ایدوب
هضمه قابل اولمسه هما کبی اندازه ایله بیمل کرک
ایدیکه هضمه قابل اولا ایدی دیرلر واول کون
نظر بکه رخصت ویرلوب کندی ایرتسی علی
السحر قلعهٔ زنجیردن روانه اولندقده طقوز
اولوم دیدکلری نهر عظیمدن کچلوب شهربانه
کلنوب آندن شهر مزبورک غایتنده محروسهٔ
بغداده واصل اولب خضر پاشا حضرتلری

ایله ملاقات ایدوب انواع رعایتلرنه مظهر
دوشوب دیار رومه عزم اولنمشدر بعون الله تعالی

خاتمة الکتاب وبقیة احوالی بیان ایدر

مبارک جمادی الاولک اوایلنده دجله یعنی شط
بغداد کشتیلر ایله عبور اولنمشدر مقدما زیارت
اولونان زیارات شریفه ومقامات متبرکه تکرار
زیارت اولنمشدر بعده روانه اولوب قصر سمکه وحربی
یولیله تکریته کلنوب اندن دخی موصله واصل
اولدق اسکی موصل وجزره یولی ایله نصیبینه
کلدک ماردین یولی ایله آمده کلنوب اسکندر
پاشا حضرتلری ایله ملاقات ایدوب انواع
عنایتلرنه مظهر واقع اولوب وتنجه دفعه
مصاحبت اولنوب واقع اولان سرگذشتی
استماع ایتدکلرنده تعجب ایدوب سزه واقع اولان
حادثه تمر داریه اولمامشدر روسنر کوردکوکز
غرایب وعجایب بلقیا وجهانشاه دوشنده کورمشدر
دیوب وکشت اولنان ولایتلرک پادشا

هلرن ولشکرلرن استفسار ایدوب بو جفر
دخی کلام قدیم ده و فرقان عظیمده الم غلبت
الروم فی ادنی الارض وهم من بعد غلبهم
سیغلبون فی بضع سنین لله الامر من قبل
ومن بعد و یومئذ یفرح المؤمنون بنصر الله
ینصر من یشاء وهو العزیز الرحیم دیو بیور
لمشدر ایلده اولسه روی زمین ده نه ولا
رومه معادل بر ولایت ونه پادشاه عالمینا
حضرتلرنه عدیل ولور بر پادشاه واردر
پادشاه رومه نسبت شاه اولنلر حق بودر ●
● برکشی یکلی تختده پادشاه اولمقدرر
ولشکر رومه مقابل ولور لشکر اولمق جهان
ایچنده بر دخی منصوردکلدر اکثرهم الله نصرا
مغرب ومشرقده رومک لشکر مشهوردر ●
● قنده عزم ایلرسه انلر دایما منصوردر
همان حق جل وعلا حشره اولنجه ولایت رومی
اباد و پادشاه رومک عمرود ولتن و بخر شوکتن

زیاده بر زیاده وعساکر منصوره سن هر زمان
بر مراد ایده وب اعداسی مقهور وزار و حقیر ونی
مقدار اوله امین بحرمت سید المرسلین دیجک
آنلو دخی تصدیق ایده وب اطراف عالمه بزم کچی
وقوعنز وار دیرفی الواقع ذکر اولناندن بیک مرتبه
زیاده دردیوب واثنای مصاحبنده بو حقیرک
فوت اولدی دیو خبری درد ولنده استماع اولنور
مصرقپودانلغی بردوس سنجاغی بکی قوزداوغلنه
صدقه اولندوغی ذکر اولنوب حقیر دخی
پادشاه حضرتلری صاغ اولسون منصب احوالی
اشاندردیوب اما دل غمکینه تسلی یوزندن نالمؤلفه
رغبت ایدرمی ادم اولنلر بو خانیه
صید اولمه دامه ای کوکل الدنمه دانیه
سهم قضا بلورسن ایرشور نشانیه
حکمت کمان محنتی عالمده بانیه
کوردک زمانه اویمکز سز اوی زمانیه
نی کبی اکلسک نوله هردم ایدب فغان

ترجیع مخمس

engilesen
se plaindre

پنجه صالمه سی

قانون ابدندی فندکی چنک انکی جهان
چونکیم سنک ترانه که رقص ایلمز زمان
کوج ایلمه اصوله کوزت دایرک همان
کوردک زمانه اویمدی سن اوی زمانیه

باش اکمه دهره عزتجون اولمه مبتذل
هر کیشی یه نصیبنی کلور بودر مثل
ال ویرمسه زمانه صقن ایلمه جدل
بندم قبول ایله بنم سوزم اسله کل
کوردک زمانه اویمدی سن اوی زمانیه

دنیا سنک اولاطونلم نیلسک کرک
عاقل اودر که یوق یره مخرج اتمیه املک
صنمه مرادک اوزره دونردی ایما فلک
کوش ایت نصیحتم هله بندن سکا درسلک
کوردک زمانه اویمدی سن اوی زمانیه

یازمش نکم مقدر اسه لوحه جون قلم
البته باشه کلسه کرک یازلن رقم
شاد اولمه عزتنه فنا کلسه چکمه غم

unutbe qil, haqir

لدراک ایله

lenha

ای کاتبی جرانده ندرجکد وکل الم •
کوردك زمانه اویمدی سن اوی زمانیه
دیوب حضرت حقك عنایت بی غایتنه توکل ایدوب
آماند رهرمز وممالك کجرات ولایت رومه
الحاق اولمق آرزوسی خاطردن چقمیوب آخر کندو
سنك کتمز باشکدن بو هوالر • ذملغلن جمله طوپراق طولمینجه
بوسر کرد انلغك پایانی یوقدر • وجودك سربسر خاك اولمینجه
دیو نصیحت ایدوب بعده استانهٔ سعادته
یوز سورملك امیدی ایله ولایت رومه متوجه
اولب ارغنی ده ذوالکفل نبی زیارت اولنوب
آندن خربوت یولیله ملاطیه یه کلنوب آنده
متعلقات سیدی غازی زیارت اولنوب آندن
ولایت رومه یعنی شهر سیواسه کلنوب آنده دخی
علی پاشا حضرتلری ایله ملاقات ایدوب انلر
دخی بی حد لطفلر کوستروب آنده عبدالوهاب
غازی زیارت اولنوب وعلی بابا ایله ملاقات
ایدوب دعاسی النوب بعده استنبوله عزم

اولنوب کن اواسندن قره حصار بهرام شاه و
بوزاوق ایچندن حاجی بکتاشه کلنوب سلطان
حاجی بکتاش ولی و بالم سلطان زیارت اولنوب
آندن قیرشهره کلنوب آنده دخی اخی اوران سلطان
وعاشق پاشا حضرتلری زیارت اولنوب اندن
ایاش یولی ایله وارصق ایچندن کچلوب
وقزل ارماق چاشنکیر کوپریسندن عبور اولنوب
شهر انکوریه واصل اولوب حاجی بیرام سلطان
واولادی ومقام خضر علیه السلام زیارت
اولنوب وجنابی پاشا ایله ملاقات ایدوب
انکرده دخی بی نهایه لطفلر کوستروب بعده بکبازاری
یولی ایله بولی یه اندن مودرنی یه اوغرایوب
آندن کوینکه کلنوب شیخ اق شمس الدین زیارت
اولنوب طراقلی یکیجه سندن کیوه یه کلنوب
بعده صاقریه صوبی کوپریدن عبور اولنوب
آغاج دکزی کچلوب صبانجی بولی ایله ازنکمیده
کلنوب بنی خواجه زیارت اولنوب اندن ککبوزه

بولی یله اسکودر بوغازی عبور اولندی
دار السلطنه محروسه استنبوله صحت
وسلامت ایله وصول نصیب اولدی الحمد لله
الذی انفذنا من المهالك واوصلنا الی خیر
الممالك حاصل کلام دورت ییل تمام اولدقده
آلام ومحنت وسرانجام وزحمت جملتا نهایت
بولوب سنه اربع وستین وتسعمایه رجب
المرجبك اوایلنده اقارب وخلان وعشایر
ولحواننه جمع اولندی فحمداً ثم حمداً علی الالاء
والنعماء عدداً وسعادتلو پادشاه حضرتلری
دولتیله ادرنه ده اولمغین همان ایکنجی گون
روانه اولب بعده محمیه ادرنه ده پایه
سریر سعادتلرینه یوز سورمك مقدر ایمش
بحمد الله بنه میسر اولدی لمؤلفه
اول صنمنك دردعشقی ساکدای دل یاربیش
مین سنك حالنکه رشك ایدم نی ذوقك باریش
خاك پاین باشکه تاج ایدیك اول شاهك بنه

حمد لله كم سنك باشكده دولت باريمش

اول طبيب جان منيك حالمني صورسه ايتكيز

كنج غمده محنت دردك بيلان بيماريمش

عقلمي يغما ايتيب دل ملكني غارت قيلاون

دوستلر الدم خبر غمزه سى تاتاريمش

زلف يارنى وصف ايتيب قلدك معطر عالمى

كورسه ايتوردى نوائى كاتبى عطاريمش

والحاصل سعادتلو پادشاه عالمپناه حضرتلر
ينك عنايتلرنه واحسانلرنه مظهر دوشب
ووزراى عظام حضرتلرى دخى انواع لطفلر
ايدوب خصوصا دستور اعظم مشير افخم اعنى
رستم پاشا يسر الله ما يشا حضرتلرى بى حد
لطفلر ايدوب وانواع همتلرنه مقارن اولب
الانسان عبيد الاحسان مقتضاسنجه سى
احسانلرينك شرمنده سى وجان ودلدن بنده سى
اولب وبو بنده يه بونى سكسان اقجه ايله
دركاه معلى متفرقه لكى صدقه اولب وبيله

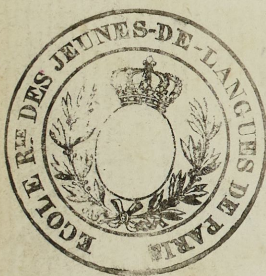
77

اولان كتخدا الره سكز اقچه ترقى اولنوب
يتنه مصرده متفرقه لك همت اولنكى و ترتبو تلك
باشنه سكز اقچه و سايربولداشلره التشر
اقچه ترقى اولب بركسى مصر چاوشى اولوب
سايرلرى كوكلو كدوكنه الحاق اولندى
ودوورت يللق كذشته علوفه لرى وريلوب
وعلوفه وجرايه لرى مصرده ويرلمك ايچون
حكم شريف همت اولنكى ومبارك رجب المرجب
اواخرنده سعادتلو پادشاه بمن اقبال وسعادت
واجلال ايله دار السلطنه محميهٔ قسطنطنيه يه
متوجه اولب چتلجه قوناغنه كلند وكى
كون بو بنده يه دبار بكرك تيمار دفتردارلغى
صدقه اولنوب بحمد الله والمنه دولتلو و
سعادتلو پادشاه حضرتلرينك سايهٔ رفعت
پايه لرنده جمله مز برمراد اولدق حق سبحانه
وتعالى سعادتلو پادشاهك عمرنى ودولتنى
وعزونصرتنى يوماً فيوماً زياد برزياد ايده :

اعداسنی دایما مقهور وزار وحقیر وبی مقدار
ایلیه آمین یا خیر الناصرین بحرمت سید الاولین والآخرین
یا الهی جمله مزی ایلدك دنیاده شاد
آخرتده داخی ایله رحمتکله بر مراد
بو قصه دن اصحاب عبرته وارباب خبرته حصه
اولدرکه کیشی اولمز هوالره واوزون سودالره
یلتمیوب القناعة کنز لا یفنی مفهومی ایله
عامل اولوب سکون اوزره اوله اتفاق تقدیر
ربانی وحکم بی تغییر سبحانی برله دیار غربته
دوشوب وطندن دور ومسکندن مهجور
اولوب دریای مشقتده زار وحیران وگرداب
بلاده بی خانمان اولوب وادی محنتده سرگردان
وبوادی کربتده نالان وگریان ایکن حب الوطن
من الایمان مقتضاسنجه آرزوی وطن
ایدوب کندو دیارنه عزم وپادشاه اسلامك
نعمتی حقن بیلوب آستانه سعادتنه یوز سور
مکه قصد وجزم ایلسه فلاجرم اولکمسنه

قلب مكان ... تقليب

يبانده فالمبوب مقصودی حق سبحانه وتعالی
قتنده حاصل وآز مدتده چوق مراداتنه
واصل اولب دنیا واخرت یوزی اقلغین تحصیل
ایدوب بین الناس مقبول وممدوح وابواب
مقاصدی مفتوح اولمق مقرردر قد تم الکلام
بتوفیق الله الملك العلام فی بلدة غلطه
فی اوایل شهر شعبان المعظم سنه اربع وستین
وتسعمایه من الهجرة النبویه علیه
افضل الصلوات واکمل التحیات

اللهم بارك لصاحبه واغفر لقارئه وسامعه برحمتك
یا ارحم الراحمین وصل علی سیدنا وسندنا اشرف الکاینات
واکمل الموجودات محمد وعلی آله واولاده واصحابه واتباعه
واشیاعه اجمعین الطیبین الطاهرین والحمد لله رب العالمین

قد وقع الفراغ من تحریر
هذا الکتاب [illegible] بعون
الله الملك الوهاب [illegible]
[illegible]

ارکم بو کتاب اوقورسه بیلسون کم

بن

49

